

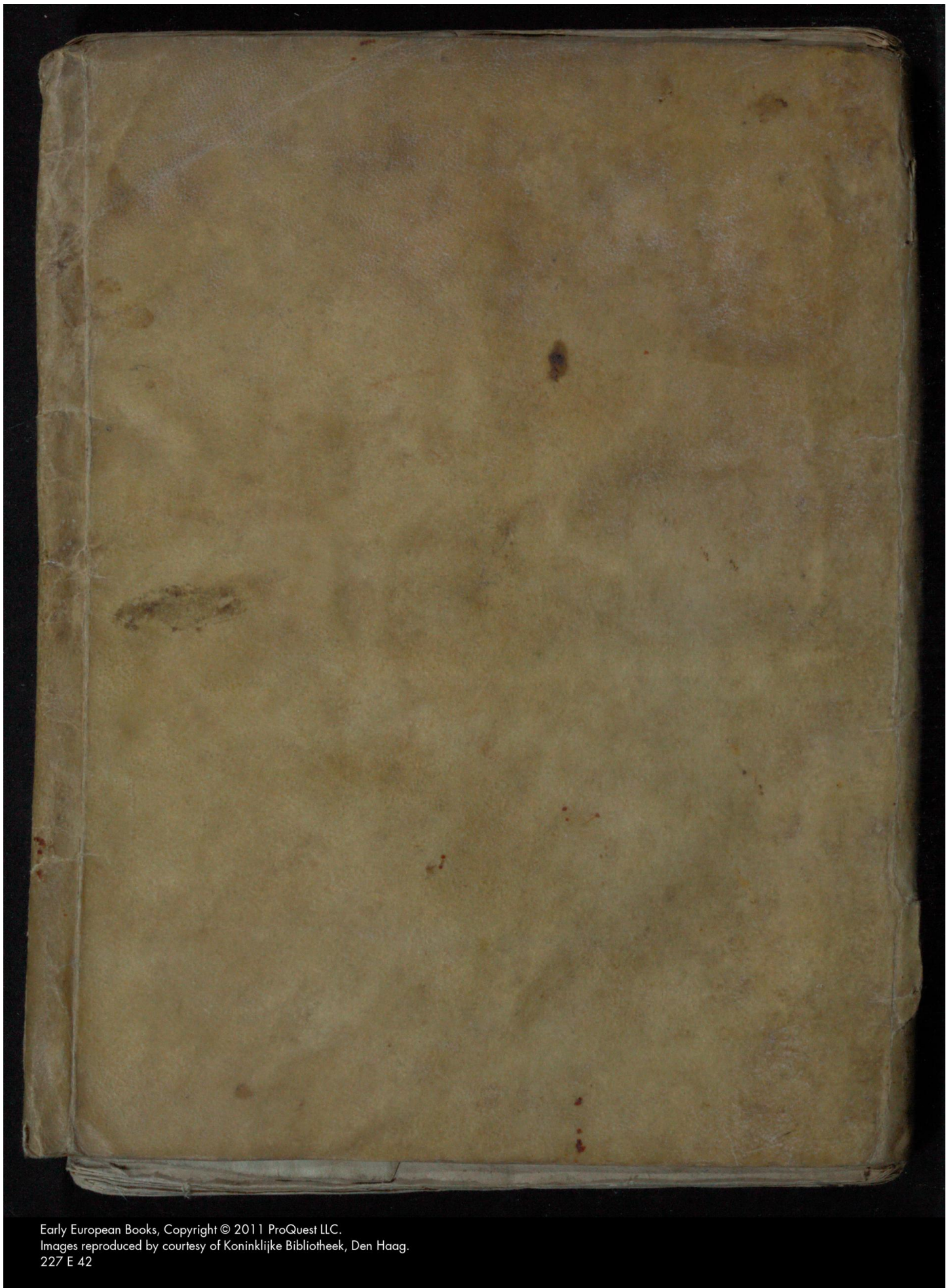
227
E 42

Ms. 32

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 42

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 42

Amstructie

vanden Houe van Holland Zeelant ende Vrieslant
gheordonneert bidie. K. M. Int Jaer vijftien
hondert eenendertich.

Cum Gracia et Preuilegio.

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE SHAGE.

Kerle Ghyder Gracie
gods hoemischē Kep-
ser altyts vermeerder scrijcx. Conic
van Germanie/ van Castille/ van
Leon/ van Grenade/ vā Arragon/
van Nauarre/ van Naples/ van Secille/ van Mail-
lorke/ van Sardanie/ vanden eplanden Indien ende
vaster eerde vāder westerliche zee. Ersthertoghe vā
Oistenricke/ Hertoghe van Bourgoingne/ van
Lothryc/ van Grabant/ van Lemburch/ van Luxem-
burch. x̄. Graue van Vlaenderen/ van Artois/ van
Bourgoingne Palsgraue ende van Henegouwe/
van H. llant/ van Zeelant/ van Ferrette vā Hague
nault/ van Namen. x̄. Prince van Zwaue. Marc-
graue des heyligē Rijcx. Here vā Brielant/ van Sa-
lins/ van Mechelen/ vanden Stadt/ Steden ende lande
vā Duytrecht ende ouerijssel/ Ende dominateur in
Nlie en Afrijcke. Allen dē genen die desen oſen brief
sullen sien Saluyt. Alsoe onlantcx nae onse weder-
comste in desen onsen landen vā harwarts ouer/ tot
onser kennisse gecomen is/ en oeck duechdelic onder
Recht sijn/ dat die ordonnācien en Instructien inten
principale Raden onser voire landen vā harwarts
ouer bi wijlen onsen voervaders saliger gedachten
en ons gemaect op stuck ende exercitie vander Justi-
cie/ niet geobserveert en sijn geweest in allen hueren
pointen alhoe dat wel behoert hadde. Ende oeck dat
die selue ordonnācien en Instructien in eenige poin-
ten en articule sijn gebreckelic en sommige superflue

soe dat vā node is geweest enige articulen daer in te
corrigeren/amplieren/altereren ende interderē om
dabbiemancie vandē processen en̄ die selue tot min-
der costen van partien te moghen beleyden. Waer
omme wy willende dat in onsen voerē landē Recht
en̄ Justicie onuerbrekelyc en̄ sonder dissimulacie ge
administreert worde. hebbē bi eenige vā onsen Raede
de bi ons daer toe gecōmitteert doen ouersien en̄ vi-
siteren alle die ordonnācien en̄ instructien gemaect
in onsen voerē Raeden bi wjlen onsen voerē voer-
vaders en̄ ons/ende hem luydē beuolen die selue te cor-
rigeren en̄ beterē/daer by stellende of diminuerende
alsulcke articulen als si beuinden souden tot vorder-
nisse vander Justicie te behoeren. Al welck by hem
luyden ghedaen is/ ende hebben ons van als Rap-
port ghedaen.

Soe eist dat wj desen aengesien aggreerende ente
approberende tgene dat bydē voerē van onsen ge-
cōmitteerde ghebesoingneert in desen is geweest/
hebbē by goeden en̄ rijpe deliberatie van Raede Se-
ordonneert en̄ gestatueert ordonneren en̄ statueren
by desen onse bricue/dat in onsen Raede vā Holland
van nu voortan onuerbrekelyck onderhouden en̄ ge-
achtervolcht zullen worden die ordonnācien/pointē
ende articulen hier na volgende.

Dat eerste Artikel.

Erst; al onse Stadthou-
der van Holland Zeelāt ende Vriessāt

In der tijt wesende last ende auctoriteyt hebbē te be-
waeren ende doen bewaeren die voirschreuen landē
Die steden/ sloten/ frontieren/ en plecken op die fron-
tieren ende binnen die voirschreue landen liggende te
visiteren te ondersoecken ende doen ondersoecken/
of tghene dat si tot bewaernisse van hem seluen be-
hoeuen hebben oft nyet/ en daer inne in tijts te doen
voirsien nae dat den tijt ende noedt eysschen sal/ ende
generalick al te doen dat tot bewaernisse ende be-
scermnisse vanden seluen landen steden sloten ende
plecken behoirt.

Dat. ij. artikel.

Item sal onse voirs Stadthouder met onse Presi-
dent ende Raeden aldaer geordonneert Recht ende
Justicie administreren allen den gheenen diese ver-
soucken/ ende behoeuen zullen Die Justicie doē obe-
dieren ende die sentencien aldaer gegeuen doen stel-
len ter executie sonder eenighe simulatie ofte dissi-
mulatie ten eynde dat wij ende die Justicie gheobe-
dieert worde.

Dat. iij. artikel.

Item die voirs Stadthouder sal den reghel van on-
se leenhoff van Hollant Zeelant ende Vriestāt naer
costume houdē ende bewaren/ en onder dye in onse
name alrehande brieuē roeren leenē oft anderē swa-
rē sakē os onsen voirs landē aēgaende by aduise
in materie van leenē vā onsen manē vā leenē aldaer

ende in anderen saeckē bij aduūse vanden voerē president ende die luyden van onsen Raede. En̄ oick oft noet is vanden Edelen oft vanden luyden vā onsen Stedē oft vā anderē die hi daer toe sal willen roepē en̄ conuoceren/hetwelck hi sal moghen doen tallen tijden alst hem goerduncken sal nae qualitept en̄ geleghenteyt vander saecken/ Doende nochtans onse voerē Stadthouder als hi in groote saeckē geoccupeert wesen sal den treyn vander Justicie ordinaris continuerē en̄ tot diē die voerē President en̄ die luyden vā onsen voerē Raede verstaē sonder hē anders te occuperen/ten;ij als bouē alst noot;ijn sal. En̄ alsoe nu gemaect is een npeuwe ordonnācie roerende die leenen/sullē die partpen hen dies aengaeñ reguleren nae die Instructie van dien.

¶ Dat. iij. artikel.

Item die President in absencie vandē Stadthouder sal hebbē last die materie te stellen In deliberacie van Raede te vergaderē die opinien ende pronuncieren die appoitementen by monde oft bi geschrifte ter stont nae dat si gesloten wordē na die meeste opiniē ende stemmen/sal oick die President in sijn bewaernisse hebben den;eghel indē voerē Raedt geordonneert om stuc vā Justicie en̄ daer mede doē bezegelē alle brieuen ende prouisiē vā Justicien die inden seluen Raedt geexpedieert sullen werdē/ende in sijn absentie sal presideren ende dē zegel bewaren dpe gene die bi hem inder absentie vandē voerē Stadthouder geordonneert sal wesen.

Dat. v. artikel.

Item die **P**residēt in absentie vandē **S**tadthouder sal hebbē preeminētie ende autoriteyt te ontbieten die ander **S**taedtslypden bi hem te camer in saecken roerende die **J**usticie/ of tot zynē hulpe in saken extra ordinarps daer geen noot en is partpen te horē. tot allen tijden als hem dat goet ende oirbaerlic dunckē sal/ den welckē die **S**taedtslypden en alle suppoesten gehoudē sullen wesen te obedieren in alle redelijcke ende eerliche behoerliche saken/ en oick te comē wan neer; zij bi hem ontboden sullen wesen.

Dat. vi. artikel.

Item die **S**tadthouder ende met hē die **P**resident ende **S**tadtslypde sullen naerstelick verstaen tot expedicie vā **J**usticie ende conseruatie van onsen rechten hoocheyt/ heerlijcheyt en demeynē/ ende en sullen in sulcken saken niet termineren oft sluptē sonder daer op eerst gehoert te hebbē die van onsen camere vander rekeninge indē **H**age residerende/ en oick al voren daer op te horen ende te nemen daduys vanden sluptē vandē finācien bions wesen op dattet noot si

Dat. vij. artikel.

Item die **S**tadthouder ende met hē die **P**resident en **S**tade sullen naerstelick doen inquireren om te vernemen die abupsen en delicten vandē **S**alirwen en anderen officiers/ ende die selue die behoert sijnde te

corrigeren na gelegentheit vāter saken/ en̄ indien si
beuinden dat zij bi merckelicke redenē scult hebben/
sullen die mogen suspenderen vā haren dienste ofte
officie/ ende bi prouisie eē ander daer inne stellē/ daer
van si gehouden sullen zijn ons ter stont te aduerte-
ren en̄ vā hueren aduysse om voirdet daer inne voir-
sien te worden alst ons goet duncken zal.

Dat. viij. artikel.

Item die Stadthouder bi aduise vandē President en̄
Raede/ en̄ die President ende Raede in absencie vandē
Stadthouder zullē kennisse nemen van sakē roeren
de onse vrijheyt en̄ rechten/ daer of hem luyden alleē
die kennisse toebehoert. Itē vā saken roerende fun-
dacion vā kercken gedaen bi ons ofte onsen voer-
derē. Itē vā Iniurien die gedaen wordē officieren
geestelicken of anderen ghepreuilegierde personen.
Itē vā saken onbeiaerde kinderē weduwen en̄ wee-
sen of andere miserabele personē aengaente/ die an-
den Raedt eerst clachtich comē en̄ prouisie vā Justi-
tie begeren omme aldaer in Rechte te bliuen. Itē
van tgene dat onse demeynē aengaen mach sonder
pet daer inne te termineren of te sluyten ten si dat die
vā onser Rekeningē eerst daer op gehoert worden/
en̄ insghelijcx die luyden van onser finantie op dats
noot si als voerē. Itē vā dat onsen officierē roeren
mach aengaende hoeren dienst en̄ officie/ en̄ oick vā
exaction en̄ cōcussien/ die si in hoere officie mochten
bedreue hebben. Itē vā saken roerende die souue-
reynite vander munte en̄ andere saken aengaende

onse hoerhept en heerlicheit. Item vā onruste en on
vrede die tusschen den stedē en castelleynscappen vā
den landen voirē spruyten en oprijzen sullē moegen
Desgelijcx van dachten diemen sal willē doen in cas
vā nieuwichet oft ongebruyck also wel vādē vree.
dē luyden naebuere der voirē landē als vandē inse.
tenen der seluer. Item van obligatien van officiers
daer bi; ij hem onder hoere; zghel oft hantepkē ver.
bonden sullen hebbē; zekere somme vā penninghen
te betalen oft andere dingen te doen. Desgelijcx van
obligatien inhoudende prorogatie vā alle iurisdic.
tie oft submissien vandē houe/ en aengaende van ob
ligatie van Edelen mannē; sullen daer of mogē ken.
nen bi p'euencie. Item vā saeken roerende possessie
vā beneficien/leenē of eruen/oick; sullē si kennisse ne.
men vā preuilegiē also wel onse ondersatē als vreem
den geen ondersatē wesende wonende binnē onsen
landen voirē gegeuē. sullen oick kennisse hebbē vā
alle criminele saken en excessen veriaert; ijnde en on
ghecorrigeert/ ende alle personen bi preuencie moe.
gen ontfangen ter purge; ij sullē oick kennisse heb.
ben en nemen vā saken aldaer gecallengert wordē/
constumen/ gewoenten/ kuerē ofte haer toemē van
onduchdelichept die selue mogen declarerē corrup.
tele en die als onduchdelick aboleren en te nreute
doen/indien dat beuonden wort dattet also behoirt
te geschien/ en generalick sullen si kennē vā alle sae.
ken onse hoerhept roerende en aengaende.

Dat. ix. artikel.

b i

Item dat van nu voortaan onse Kentmeester van
bewest of beoeferschelt of eenighe andere officiers
onser voirscreuē landen van Hollant/Zeelant ende
vriessant nyet en sullen mogen composeren vā doot
slaghen ghedaen by gheleyder laghe/opsette wille
oft anders gequalificeert/van valsche getughenisse/
van munte genalscht te hebbē/van vrouwe crachte/
vā muterie/vā blasphemie/moert/moirtbrāt/straet
roef/zeeroef/ende dier gelike oft meerdere. En of al
sulcke compositien geschieden/sullen die selue wesen
nul en van onwaerden/ende die composant en ghe-
composeerde corrigibel.

Dat. x. artikel.

Item en sullen oick onse officiers niet moeghen ge-
uen eenighe lantwinnige dan by aduis van onsen
Stadthouder President ende Raede/ende luydē van
der Rekeninghe aldaer.

Dat. xi. artikel.

Item en sullen oick onse officiers in geen criminele
saken mogen gheuen saulscduypt of geley/dan al-
leen om saken roerende twelwaren vanden landen/
ende dat by aduis als bouen.

Dat. xij. artikel.

Item indien bi ghebreke/negligenie/sauour of dif-
simulatie vanden Gailliuwen/Scouten of andere

groote officiers eenighe kercken of geesteliche per-
sonen/vrouwen/weduwen/weesen/arme lantluyde
of andere by eenige edele manen of machtige persoe-
nen ouerlast geschieden/of ondoechdelicken by hem
geueert worde/soe sullen die Stadthouder Presi-
dent en Raede die selue ontbieden/ende op die ouer-
lasten prouisie doen/ende by allen behoirliche Reme-
dien daer inne voirsien als daer inne behoirt. Ende
oft gebuerde dat eenige Edele oft andere vanden lan-
de procedeerden by wegen van seften of malcande-
ren ontsephen/Indien geualle soe sullen die voirscer-
uen Stedehouder President ende Raden die selue vā
onsen wegen op sekere groete pepnen verbieden al-
le wegghen van seften/ende sullen die voirf partpen
accorderen ende versoenen by alle behoirliche wegē
indien si connen doende doen satisfactie ende beteri-
ghe der geinterresseerde partie naer ghelegentheyt
vander sacke, bewarende altyt ons recht als naere-
der ē behoirt.

Dat. xij. artikel.

Itē alle officiers van iusticie als Sailliuwen Scou-
ten ende dier ghelike zullen ghehouden wesen tallen
tyden als in des verfocht sullen wesen/te assisteren
den duerwaerders vanden Houe/opte verbuernis-
se van hoeren officie/ende dairen bouen op pepne vā
arbitralich gecorrigiert te worden.

Dat. xij. artikel.

Item om die Justicie te vorderē so sullen die Haedt-
sluyden ordinaris en̄ extraordinaris gehouden we-
sen te cōmen in die Haedt camere vā paesschē tot ba-
misse van smorgens te seuen vřē en̄ aldaer bliuen be-
soingneren tot thien vren toe. Ende van bamisse tot
paesschen van acht vřē tot elf vren/ ende naer noene
van drie vren tot vijf vřē/ ten ware dattet om sake an-
ders geordonneert worde/ behoudē althijt dat si sullē
besoingneren den tijt hemluydē geordonneert/ En̄
zal die President mettē Grefsier gehouden; in die al-
der eerste te wesen inde voerñ Haedtcamere.

Dat. xv. artikel.

Item of yemant vāde Haedtslydē ordinaris vuyt
reysde sonder ten daghe en̄ vřē voirē inden Haedt te
compareren/ die sal geropeert wesen vā sijn wedden
bide contrerolle vāden Grefsier die welke gehoudē
sal wesen alle dage te scrjue in een register die namē
vanden Haedtslyden absent; in̄de/ dye welke oick
ghehouden sullen wesen in huere weder keeren den
Grefsier ouer te leuerē die menichte vandē daghen
van huer absencie om dat te accorderen mettē regi-
ster vandē Grefsier/ welke absencie die Grefsier ge-
houden sal; in̄ alle halue iare als men die Haedtsly-
den en̄ anderen betaelt den Rentmeester in gescrijfte
in een rolleken by hem ghetepkent ouer te gheuen.
En̄ en sal niemant vanden Haedtslyden noch oick
die Procureur generael/ Advocaet/ Fiscal Grefsier
of andere suppoest vandē houē buyten dē hage mo-
gen trecken het si om informacie te doen oft anders

om zynselfs prouffijt/ten zij bij weete oerlof ende cō
sent vanden Stedehouder president/ of vanden ge
nen die in zyn absencie presideren sal. En oft pemāt
vanden Raetsluydē ordinarijs notabiliter late qua
meten Raede/te wetē een half vrena dat die presidēt
geleten sal;ijn/ ofte vuytginge voerden tijt/ sal ver
bueren die helft van zyn gaegen van dien dage/ En
aengaende die extraordinarijs die sullen niet dep
len inde prouffijt vā dien voernoene/ ofte achternoe
ne als si sullē late coemē/ ofte voer die vre vuytgaen.

Dat. xvi. artikel.

Item dat onse voerē President Raetsluyden ordi
narijs ende extraordinarijs/ Procureur generael;ijn
substituut/ Grefnier;ijn substituut/ Secretarissen or
dinarijs en extraordinarijs ende andere onse voerē
Raetcamere visiterende/ vā wat qualiteyt dat zij;ijn/
niet en reuelerē tsecret vander zeluer camere of tge
ne dat zij aldaer sullen sien oft hoeren/ op peyne van
suspensie van horestate den tijt van drie Jaeren.

Dat. xvij. artikel.

Item die Procureur generael zal gehouden zijn te
solliciteren/ sustineren ende bescudden alle die saken
roerende onse Rechten hoicheyt ende heerlicheyt/
ende daer wi eenich interest/ actie oft querele moegē
hebbē/ Ende sal hem moegen vougen met alle par
tien sonder onse rosten.

B ij

Dat. xviii. artikel.

Item dat van nu voirtaen die Procureur generael geen partpen en sal mogen dienen/maer alleenlick onse; aeken sustineren ende bewaren als voert is. Mengesien datter luttel; aeken geintenteert wordē hi en moet gevoucht;ijn van onsen wegghen mitter eenre oft mitter andere partpe. Mits den welcken dē seluē niet wel mogelick en is die partie te dienen ende ōs; Recht wel te bewaren.

Dat. xix. artikel.

Item die Procureur generael en sal geen sakē moegen aennemē voir officiers of andere/ het en; ij dat. ter oirsaech; ij ende by ordonnañ vandē houe alsoe verre alst roert Justice oft van die van onser Keke. ninge alsoe verre alst roert onse demeynen oft financie. Ende en; alniemant in proces moegen betreckē ten; y by informacie precedente tegen die ghene die hi in rechten betrecken wil. Ende en sal onse Procureur generael gheen informacie precedente van nu voirtaen nemen ten waer bi ordonnañ vandē houe oft in; zaken die by auontueren geschieden inde plaetse daer hi waere present als tdelict geschiet. Ende sal alle officiers inder verffcher daet mogen preuenierē apprehenderende den genen die hi mettet verffcher daet bewinden sal gedelinqueert te hebben.

Dat. xx. artikel.

Item die Procureur generael; al ghehoudē sijn re-
gistre te houden van alle die saeken die hi als procu-
reur inde voerē camere hangende heeft oft daer hy
mede geuocht is/ende die register te thoene dē ho-
ue tot allen tijden als hi des vermaent wordt.

Dat. xxi. artikel.

Itē die Procureur generael en sal geenrehande cōmil-
sien hebbē om ondersouck of informacie te doē tus-
schē partiē butē of binnē ten Hage. En als hi vuytē
Hage reysen sal; so sal hy gehouden wesen tot sijnē
laste te laten eenē substituyt geïnstrueert en voirsē
om onse; aeken te bewaren en te sustineren. En oft
ghebuerde dat onse Procureur generael ende sijnen
substituyt beyde absent waeren; soe auctoriseren wy
onse voirē Stadthouder; Presidēt en Raede een an-
dere by prouisie te moegen stellen/om gheduerende
die voorē absencie/voorē officie te moegen exercere
op dat onse; aeken niet verachtert en worden.

Dat. xxij. artikel.

Item die Procureur generael; al tallen tyden niet
teghenstaende den staet vander; ake; soe verre noch
tans niet gheconcludeert es in rechte hem moegen
vougen/of; sijn conclusie nemen tot onsen prouffyte
by ordonnancie vanden Houe. Ende sal generalicks
int exerceren van sijnder officie doen alle dat ghene
dat sal moeghen dienen totter eere vander Justicie
ende totter conseruacie ende onderhoudenisse van

onsen Rechte/auctoriteyt ende hoetheyt/sonder ve-
mant te dragen oft ergens in te simuleren oft dissi-
muleren.

¶ Dat. xxiij. artikel.

Item die Procureur generael Is hi Raedt of nyet/
en sal niet mogen gheuen opinie/noch present;ijn/
als men sal opinieren in processen daer hi parthye oft
gheuouchde es gheweest/oft die;aike anders ons
aengaet.

¶ Dat. xxiiij. artikel.

Item onse Procureur generael of ijn substituyt sal
hem wel ende naerstelick informeren tallen thden
alst hem biyden houe gelast;al;ijn vande concussien
ende mesusen vande officieren/iusticieren ende an-
dere personen/ende tot dien eynde;al hem transpor-
teren in allen plaetsen ende steden daert van noede
sal wesen.

¶ Dat. xxv. artikel.

Item die Aduocaet fiscael oft die Procureur gene-
rael alster geen Aduocaet fiscael sal;ijn/sal gehoude
wesen te plepten alle die saicken ende materien ons
aengaende. Ende sal maechen alle scriftueren ende
memorien die daer toe dienen ende behoeren sullen
Ende sal oick mede gehouden wesen te sustineren al
te saken ende questien arme ende miserabel personē

aengaende/des verfocht sijnde/sonder daer of eenich
loen te nemen oft prouffijt te hebbē. **N**air;al te vre-
den;ijn met;ijn wedden.

Dat. xxvi. artikel.

Item die **A**duocaet fiscael ende die **P**rocurer gene-
rael alster gheen **A**duocaet fiscael sal;ijn/sal ghehou-
den wesen dagelicx inden **H**aghe te wesen/besonder
op die pleyt dagen/ten eynde dat bi;ijnder absencie
die sakē ons aengaen niet verachtet en wordē/ten
ware dat bidē houē hem anders ware geordōneert.

Dat. xxvij. artikel.

Item **I**ndien eenighe partpen by onse **P**rocurer
in rechte betoghen sijnde/begeren hem te submitte-
ren in die arbitraige vandē houē/om melange pro-
ces costen ende mopeten te scuwen/sal onse **P**rocu-
rer generael van onsen weghe hem insgelijcx moe-
gen submitteren/zo verre onse **S**tadthouder **P**re-
sident en **S**haedt nae gelegentheyt vander;ake iself.
de goetdunct. Die welke sonder lange delap tselfde
sullen termineren/nae dat si beuinden sullen iegens
ons ende de **J**usticie misbruict te;ijn. Ende indien
ij ons eenighe penningen toe wijsen sullen die ont-
fanghen worden by onsen **S**centmeester vanden ex-
ploitten aldaer.

Dat. xxviii. artikel.

Item onse Rentmeester vanden exploiten sal hebben den ontfanck van alle gewijde boeten ende andere exploiten vander camere ende die innen/ende rekeninghe bewijs ende reliqua daer of doen in onse camere vander rekeninghe als dat behoirt. Ende zoewanneer hij buyten den Hage reysen sal/zo sal hy ghehouden wesen te laten eenen substituyt wel geïnstrueert ende van als gefurneert om die affairē van iusticie te betalen.

Dat. xxix. artikel.

Item die Grefnier en in zijn absencie zijn substituyt sal alcht die eerste zijn inde voerscreuē camer/om de Stadthouder ende in zijn absentie den President te aduerteren van tgene datter te doen ende te expedieren is. Als bouengeroert staet.

Dat. xxx. artikel.

Item die Grefnier sal expedieren alle comissionen ende acten voirden procureur generael in zaken ons roerende/sonder het daer af te nemen.

Dat. xxxi. artikel.

Item die Grefnier sal bliuen inde camere als in die processen visiteert/ende scarpelick toehoren nae dwe opinien van onse Raedtslieden/ende die opinien tekenen in een cleyn papierken ten eynde dat hy die materie verstaē mach/ende te bat stellen in geschrifte

d'appointementen oft sentencien die welke hij ghehouden sal wesen te thoenen onsen Stadthouder of den President eermen die pronuncieren sal.

Dat. xxxij. artikel.

Item die Grefnier sal houden een Register van alle die acten/appointementen/sentencien ende andere saken die geexpediert worden in Raede/ende oick van alle kennissen of recognitiē/obligarien en condēpnacien gepasseert inde voirē camer by consente vā partpen/tot zekerheyt vanden seluen. Ende wāneer die gene tot wiens versoucke die recognitien/obligatie oft cōdompnatie geschiet is/cōpareert inde Grefnie ende bekennt hē daer af wel voldaan/oe sal die Grefnier oft zijn substituyt dat teykenen op die marge vā den seluē Register/tot zekerheyt van partpen.

Dat. xxxiij. artikel.

Item die Grefnier sal oick Register houden op hem seluen van alle ordonnā vuytroepingē/publicacie vander munte ende prouisie by ons of onsen Raede geordineert om die weluaert vanden landen.

Dat. xxxiiij. artikel.

Item die Grefnier sal oick gehoudē zijn te scrijue en teregistreren dagelijcx alle die deliberatien ende conclusien die indē Raede genomē sullē wordē/aldaer hi nomē ende stellen sal die Raidsclupden die inde voirē

deliberatie en conclusie present geweest sullē hebbē.

Dat. xxxv. artikel.

Item die Grefnier sal hebben die bewaernisse van alle die processen/ende soe wanneer men eenich proces wilt expedieren. soe sal hi bi ordonnancie vande Sadthouder/ende in zyn absentie vanden president dat brengen opt buffet om geuisteert en gerapporteert te wordē. Maer hi en sal gheen proces voerts bringen het en zij geïnstrueert en gefurneert van alle zyne stukken nae inhoud vande Inuentarissen ten eynde dat thof niet te vergheefs gheocupeert en zij oppepne daer of ghepuneert te worden.

Dat. xxxvi. artikel.

Item die Grefnier sal hebben alleen dat bewaernisse vande nampten diemen inde voorē camere doen sal/ende sal hebben vande nampten gedaen in brieuen/silver of in goudt onghemunt/tghene dat hem thof toe tareren sal. Maer vande nampten gedaen in gelde sal hi hebbē twee stuivers vande pont groot vlaems ende Restitueren inampt sulcx als dat ghe-namptiseert is.

Dat. xxxvij. artikel.

Item op alle Requesten die gedaen sullen worden bi monde of in gheschifte sal gedeliberereert worden bi den Sadthouder/President ende Raede/oft bidē

genen die bide voirē Stadthouder President ende
Raedt daer toe geordonneert sullen worden en daer
op geordonneert prouisie van Justicie sulcke als be-
hoiren sal en daer of sal beuel gegeuen worden den
Greffier oft enige vande Secretarijzen om te expe-
dierē die welcke gehouden sullē wesen terstont te stel-
len opte requeste in ghescrifte sijnde of ergens te tep-
kenē is die supplicatie bi monde gedaen/tappointe-
ment vande houe/en indien die sake is van importā-
cie sal die voirē notele ghetheent worden den Presi-
dent om die te corrigeren indient soe behoirt/en daer
op sullen bidē Greffier of Secretarps gemaect wor-
dē brieuē met inbreke en clepne sterte/die welcke sul-
len sijn genarreert vande voirē requeste ingescrifte
of supplicatie bi monde/en inder cōclusien oft dispo-
sitiuen sullē si houden en achteruolgē tvoirē appoin-
tement en sullen wordē gedirigeert den eerstē duer-
waerder. x. welcke brieuen die Greffier of Secreta-
rps gehoudē sal sijn te tepkenen met sinē hanttepkē
ende doen zeghelē met onsen zghel/twelcke die Pre-
sident onder hem heft daer of men voer trecht van
dē zghel betalen sal eenē stuer/en dat gedaē sal die
ouer gheuē die partye/oft dē genen dye voer partye
solliciteert/om die te doē stellen ter executie/en sal die
Greffier of Secretarps gehoudē wesen te bewaerē
die voirē requeste mettē appointementē oft notele
om daer of te doen blijcken tallen tjdē als si des ver-
socht sullen worden.

Dat. xxxvij. artikel.

Item indien eenige clachten gedaen worden ouer eenige van onsen officieren/huer officie ende ons aē gaende/ist dat die officierē zyn binnen den Haghe/zoē sullen zj ontboden wordē/om sommierlick daer op te verantwoerden/ende zyn zj buten den Haghe/zoē salmen hen voir die eerste reyse die voorē clachtē zeynden in geschrifte en ontbieden met beslotē brieuen dat zj tot sulcken dage als mē inde selue briefuen sal specificeren/come verantwoerden of scriuē die waerheyt vander saken om voirt dair op te voir sien alsoet behoren zalende indien zj niet en cōmen noch hoere excuse genouch zjnde en zeynden/zoē sal tegen hē gegeuen worden prouisie/als nae rechts wegē behoirt.

¶ Dat. xxxix. artikel.

Item die Stadthouder/President en Raede sullen gheuen en verleenen allen den ghenē die hen in cas van ongebruyck en npeuwicheden sullen willen beclagen/opene brieuen van mandementē/bydē welcken narratie gemaect vandē rechtē en possessien vanden impetrant/hoe dat hi binnen den laesten iare in duechdelicke possessien/besit ende gebruyckenisse geweest heeft/en nu vā npeus geturbeert wordt/beuolen sal worden eenige vanden Raede of andere notable officieren die wederpapē te doen verdachuaerdē tot eenige vandē contencieusen plaetsen voir alle andere plaetsen/ende dat hi op die rechten/possessie/besit en gebruyckenisse byden voirē Impetrant gepretendeert/en van diē turbatie hinder en stueringe/die hi hem seyt gedaen te zyn/hē duechdelick informere

eñ indien byder seluer informatie hem daer af duerch
delick ende te vollē blijcke; soe dattet genouch; p/ dat
hy alsdā hem houde eñ maintainere in; ijne duechde
liche possessie. Ende in cas van opposicien die nieu
wicheden of ende te nyete gedaen; ijnde/ eñ die sache
eerst ende aluoren metter daer weder ghestelt in hie
ren eersten staet/ niet tegenstaende die opposicie ofte
appellacie/ ende die sake contentieuse gestelt in onsen
handē/ om die onder die selue onse hant by sequester
geregeert te worden als byder ouerhant; ij dan par
tye dach beteykent/ voir den voirf Raede/ voir den
welcken die voirf partpen pleypen ende scriuen sul
len opte materie possessoir/ ende concluderen tē sijne
om in huere possessie ende besit bewairt/ onderhou
den ende gemaintencert te wesen/ ende dat onse hāt
gestelt op die sake contentieulr ende die sequestratie
daer op gedaen gelicht ende afgedaen worde tot; ij
nen proufijt/ ende dat hangende proces die Kerreā
cie ende gebruyckenisse hem gegeuen; ij om die din
gen contentieuse daer questie om is te moeghen ghe
bruycken ende besitten op ghelofte/ caucie ende; iker
heyt ende totter tijt toe dat byder diffinitie anders
geordonneert; al wesen/ oft andersins; soe huerē goe
den raet gediaghen sal.

Dat. xl. artikel.

Item oft partye die den Impetrant waereturberē
de nyeten cōpareerde ter plaetsen contēneuse wette
liche gedaecht; ijnde; soe sal bydē executeur nae info
matie gedaen als voeren tegē den deffailat gegueē

wordē default/ en sal wt crachte vā dien dē impetrāe
maintenerē betepkenende nietmin den deffailant/
zekerē tamelickē dach om mede te compareren voir
dē Stadthouder/ Presidēt en Raede om sijn exploit
te sien approberen/ en den impetrant breeder te sien
maintenerē in sijn voirē possessie.

¶ Dat. xli. artikel.

Item die gene die in materie van nieuwichēyt we.
sen sal opposant die en sal niet ontfangē worden als
opposant/ hi en hebbe eerst gedaen berechtighe en
reparatie vande nieuwichēyden alsoe verre alser ee.
nige valt sonder hē te onderwindē in die contencieu
se goeden onder tdecrsel vā appellatie oft andersins

¶ Dat. xliij. artikel.

Item in alle materiē/ possessoir die sake voldinct sijn
de sullē partpen wordē geappointeert/ actē te makē
en daer vā te dienen mettē munimentē ofte oick op
te septe daer inne begrepē eist noot enqueste te doen
ōme recht ghedaen te wordē opte Accreancie of ten
principale/ zoe thof beuindē sal te behoiren/ en sal in
desen gheprocedeert worden als in clepne saken hier
nae geordonneert sal wordē.

¶ Dat. xliij. artikel.

Item zoe wanneer beuondē sal worden dat pemat
conrechte den anderen turbatie gedaen heeft in sijn

posseſſie die ſal bouen die ſchade coſten en intereſtē
daer hy tegens parſie inne gehoudē is/gedondē.
neert worden tot onſen prouffite voir tſeyt en turbel
ten minſten in die ſomme vā die ponden/van vier.
tich groon tpon. Ende waer die turbel gedaen met
violencie oft ghewapender hant dat ſal ſtrengelick
ghetorrigiert worden tot arbitrage vanden Houe.
Ende waert gevonden dat pemat in materie van
complainte tonrecht geclacht hadde/ſoe ſal hy ver.
uallen inde ſelue ſomme.

Dat. xliij. artikel.

Item alle prouiffie van Juſticie ſullen geſtelt wordē
ter executie/bijden ghenē aendē welckē zij ſullen ad.
reſcheren/en behoirter aſſignatie van dagē die exe.
cuteuren ſullen ghehouden zij die voir aſſignatie
altijt te doen/te compareren en te weſen inde voir
plaette vanden Hage/goets tijts voir middage/op
den eerſten rechtſdach vander wecke/ten ware dat
bijden teneur vanden mandamente anders gheor.
donneert ware.

Dat. xlv. artikel.

Item alle partven die dach hebbē bi aſſignatie/het
zij aenleggers oft verweerders/een oft meer ſullen
gehoudē weſen te cōpareren in perſoene oft by pro.
cureur ophueren rechtſdach en hem preſenterē den
Greffier/die welcke alſulcke preſentatie ſal ontfan.
gen by ordene/ſoe die ghedaen ſullen worden het zij

bijden aenlegger oft bijde verwerer/alsoe zij com-
men sullen.

Dat. xlvj. artikel.

Item die procureurs sullen gehouden wesen van sa-
ken die voirts ghedient hebben ende verstelt;ijn
huere presentacie in persoen te brengen inde grefte
des vrydaechs als men des maendaechs pleytē sal/
die welke die Grefier ontfangen sal inder manie-
ren voirt; en die stellen inde Rolle.

Dat. xlvij. artikel.

Item van nu voirtaen sullen die Grefier ende;ijn
substitut ghehouden wesen alle presentacien van
partypen ontfangen;oe wel vanden saeken die ge-
dient hebben bi continuacie als anders/ende en sal
geen presentacie van versouck toeghelaten worden
omme te voldoen verleden terminen. Ende sal die
epscher ghehouden;ijn te lossen alle die acten;maer
die verweerder en sal niet ghehouden;ijn eenighe
acten te lossen/dan alleen epsch ende replijche/indiē
hi niet bereypt en is op die staēde voet om te antwoer-
den of om te dupliceren. Maer indien hy bereypt is
;oe en sal hy niet ghehouden wesen die te lossen;ten
waere dat hi den epscher wilde bedwinghen/all dā
sal hy die actē lossen die hem behoeflich;ijn tot expe-
dicie/ende sullen die Procureurs gehouden;ijn den
Grefier te responderen voirt;ijn acten;en die eenich

incident voortbringt die sal dacten van dien incident
lossen ende dair voeren responderen.

¶ Dat. xlvij. artikel.

Item inderolle sullen voir al staē alle die saken vā
den Procureur generael/ende dair nae die nieuwen
saken/ende als dan die saken vanden genen die eerst
gepresenteert sullen hebben by ordene als voeren.
Ende sullen voir alle saken eerst op geroepē wordē
die saken van onsen procureur.

¶ Dat. xlix. artikel.

Item die Greffier sal gehoudē zyn des saterdaechs
nader noene die rolle van onsen Procureur gūrael
ende oick van partpen saken die vortijts ghediene
hebben ter gewoenlicker plaetsen in die zale te stellē
ende die Greffier en sal geen presentacie moegē ont
fanghen nae dat die rolle ghestaen heeft ten waeren
niewē saken/die welke hi sal stellen inde rolle nae
dat zij cōmen totter tijt toe datmen beghinnen sal te
plepten/nae welchen tijt hi gheen en sal moegē ont
fangen sonder ordonnancien vanden houe.

¶ Dat. l. artikel.

Item ten eynde datmen bat tot expedicie vanden
processen soude moghen verstaen;oe wort gheordi
neert datmen beginnen sal te plepten smaendaechs
ten ware dat als dan heplich dach waere;oe salmen

den pleytdach continueren tot santeren daechs. En
sullen op die pleytdagen/by Stadthouder oft Presi
dent ende Raedt geordonncert wordē twee of meer
Raetcluyden/voir die welcke alle die saekē of gedaē
sullen wordē/indient mogelick is/en indien niet/des
anderen daechs/welcke Raetcluyden sullen hebbē
macht appointementen te geuē/en sullen alleen re
serueren groote saken/of daer difficultept in valt.
En oft gebuerde dat eenige vanden partpen mitte
oppoointementē bijden voorē twee Raetcluydē ge
geuen niet te vreden en waeren/sal in Judicio moe
ten begeren reaudicie/en die selue veruolgen alleer
die Rolle geexpedieert sal zyn/oft ten minsten al eer
men van nyeuws presenteren sal/oft anders sal tself
de appointement Stadthouden/en sal die sake al dā
inden vollen Raedt ghepleyt worden. Ende indien
tvoorē appointement gheapprobeert werdt bijden
Raede/soe sal alsdan bijder partpen die mitten voorē
appointementē nyet te vreden en is gheweest voir
boete betaelt worden eenen Philippus gulden.

¶ Dat. li. artikel.

Item die Procureur gēraelen sal in zyn rolle niet moe
gen stellen die sake daer hij mede geuoucht is/maer
alleene die saken dair hy partpe formele is. Ende ist
dat die sakē daer hi mede geuoucht is achter gehou
den wordē/soe sal hy nochtans sculdich wesen te pro
cederen tegens die wederpartpe voir ons interesse/
en niemant vā partpen en sal hem mitten Procureur
generael moegen voughen dan tot zynen costē. En

als die Procureur gñrael mit partpen geuoucht is/zo
salmen in alle presentacien stellen. **R.** epscher oft ver
weerder/en die Procureur gñrael mit hē geuoucht
en sal partpe in dat cas gehoudē wesen den Procureur
gñrael te doen hebbē visie/van zynen munimentē/
scrituerē of memoriē al eer hi daer of dienen sal.

Dat. liij. artikel.

Itē ahoe eenige procureurs sonder procuratie oft
volcomen instructie te hebben occoperen voir par
tpen nemende diuersche delapen ende naemaels hē
seluen exonereren onder tdersele dat zij seggē gheen
procuratie oft volcomen instructie te hebben/zo or
donneren wi dat alsulcke procureurs van nu voort
aen/indien by faulte vā tgene dat voorē es deffault
tegēs hen meesters gegeuē wordt/gecondēpneert
sullen wordē in costen/scaden en interesten van par
tpe/en daerenbouen arbitralick gecorrigeert.

Dat. liij. artikel.

Item van nu voort aen en sullen gheen procuratiē
van waerden gehouden wordē ten w dat die gepas
seert zyn voir den houe/en getepkent bidē Greffier
oft zyn substituyt/onder tselgel van steden/officieren
van dorpē/voer bekende notarissen/onder tselgel vā
prelatten/cappitelen/oft collegien/ondertepkēt bñdē
clerck of secretaris vanden seluen collegie oft capitte
le/oft onder tselgel van Edele mannē/die passerende
voir hē seluen behoudelick dat zij zyn in goedē forme

ende begripen (gene dat zij sculdich zijn te begripen
in de sake dairmen se oirboren wilt.

Dat. liij. artikel.

Item al hoe eenige vanden procureurs joucken de
lapyen ende vuytwegen om niet te voldoen den dach
die bi presentacie diēt/begerende caucie/copie of dier
gelijcke daer af den dach niet en dient/ ende twelck
zij daer te voren hadden moegen ende behoirt te be-
gheren om dair inde te remedieren/ordonneren wy
dat van nu voirtaen die procureurs gehouden sullē
zijn te voldoen den termijn daer toe die presentacie
dient/sonder preiudicie van (gundt dat zij sullen wil-
len begheren / twelck zij sullen moeghen doen ende
epfichen bi requeste/of nemende executorie indien zij
appointement daer toe hebben.

Dat. lv. artikel.

Itē die procureurs en sullen niet meer in daudiēcie
spreken dā met corten woerdē huer termijn houden
en surplus da duocatē laten bewaren/den welcken
zij oick die Requesten sullen doen repkenen/en dat al
op arbitrale correctie/en sullen bliuē sitten en nyet
op staē dan als huere saecken dienē sullen/en als dā
gaen staen voer hoer Aduocaten/bloots hoefts/als
die Aduocaten plepten sullen. Welcke Aduocatē en
oick onsen Procureur generael is hy Raedt of niet
sullen int plepten staen ende reuerentelicken bloots
hoefts pleptē tot dat hē bydē Sadthouder/Presidēt

ende Gaedt ofte commissarissen/sittende ter audien-
cie vander rolle, sal geheeten worden te decken.

Dat. lvi. artikel.

Item die Procureurs sullen huere rolle selue hou-
den/indiē;h present;h/oft in huere absencie bi hue-
ren substituēten/procureurs wesende/ende niet by
huer clercken. En en sullen oick hoer clerckē binnē
die dueren vander audiencie niet moegen commē
sonder expres consent vanden cōmissarijs.

Dat. lvij. artikel.

Item sullen alle Advocaten en Procureurs op die
behoirliche vrie te Houe coemē/ende daer wesen des
sommers te seuen vrien ende des winters te acht vrie
ende inde audiencie wesen aleer die eerste sake opge-
roepen sal worden/op pepne van vier stuivers. Ende
sal een vanden eersten duerwaerders houden cedul-
le ende rekeninghe vanden gheneu die daer niet in
die audiencie commen sullen.

Dat. lviii. artikel.

Item om dieswille dat mē hier voirtijts geplegen
heeft die middelē septen en redenē vā partiē te insere-
rē inde acten/en dat partijen die zelue middelē septē
en redenē plegen te reitereren en weder te stellen in
huerlieder scriftueren tot groete coste van partiē en
inuolucie vander saecke, mits der groetheyt vander

actē om daer inne te volrsten en̄ tselue te beteren/zoē
is geordōneert dat in groote sake bedragende bouē
die vñstich rijnische gulden̄/eens den ep̄sch ghedaen
zijnde en̄ bñder weder partpe dach genomē om tāt.
woerden/sal die weder partie moegen ep̄schen visie
ofte copie vanden exploicten ende munimenten by
den ep̄scher geallegeert/die hem die ep̄scher sculdich
sal;ijn te leuerē/sonder gehoudē te zijn eenigen an-
deren ep̄sch in geschrifte te gheuen als tvennencourt
middelen begriipt/en̄ ten dage vander antwoerde
nae dat die verweerder ghedaen sal hebben;ijn ant-
woirde oft defensie sal zijn procur̄ gehouden;ijn die
dinctale bi hem getepkēt/ter stont ende mitter daet
den ep̄scher in geschrifte te geuen oft binne xxij. vñ
daer na te leueren/sonder datmen van nu voortaan
eenighe middelen insereren sal indie acte/ten waere
dat partpe expresselick tselfde begeerte. Naer sal die
Greffier alleenlick gehoudē;ijn te tepkenu die con-
clusie van partien ten wair dat expresselick bñdē ho-
ue geappointeert ware die redene/middelen en̄ sep-
ten geinsereert te worden in een acte/ofte oick dat bi
eenige van partpen gedaen worde eenige confesliē/
oblatiē/presentacien/protestaciē of dier gelijck/daer
afeenich van partpe begeerde acte/twelck die Gref-
fier gehouden sal wesen te doen. En̄ of partpe doch-
te dat;ijn conclusie te breet en̄ te groet waere om bij
den Greffier getepkent te mogen worden;oe sal die
procur̄ vande selfde partpe sculdich wesen op dē staē
de voet de conclusie ondertepkent of gescreuē bñdē
Advocaet den Greffier in geschrifte ouer te leueren/
die welke die Greffier anders niet ontfangē en sal.

Ende sal die Advocaet int maken van zijn conclusie
ripelick letten en goet regardt nemen/gemerct dat
die sake daer op rust. Ende die antwoerde ghedaen
zijnde sal gegeuen wordē appointement dispositief
omme te scrijven bi memoriē ofte in feyten/nae ge-
legentheyt vander sake/zonder nae dien dach eeni-
ge terminē te houdē/ōme te replicerē ofte duplicerē

¶ Dat. lix. artikel.

Item dat in alle clepne saken bedraghende vijftich
rijnsgulden eens/ende daer beneden aen gelde ofte
aen anderē goeden/arten gemaect sullen wordē/en
die middelen daer inne geïnserceert/en geprocedeert
worden als hier nae volcht. Te weten den epsch ge-
daen zijnde sal die verweerder/niet bereept zijnde om
tantwoordē/hebben dach omme tantwoorden vier-
thien dagen ten lancten/indient es ouer twater/en
indient niet en is ouer twater/acht dagē ten lanctē.
Den epscher om te repliceren acht daghē. Den ver-
weerder om te dupliceren gelijcke acht dagen/ende
sullen die procureurs die acten perfectelick gescreuē
op elcken dach dat die terminen van dien dienē/sul-
len gehouden wesen die selue acte realiter in iudicio
ouer te leueren/of ten minsten binnen. xxiij. vren te
boecke te brengen/wel ende perfectelick gescreuē/en
dit op arbitrale correctie. Ende tot dien eynde iniun-
geren wy den Grefier en zijnen substituyt op gelijc-
ke pepnen naer den seluē tijt dat die acte behoert ge-
leuert te wesen/onsen Stadthouder/President ende
Raede in Hollant te aduerteren van de actē die niet

geleuert en;ijn/en wie daer van in gebreke geweest is/op dat correctie ouer den seluen gedaē mach worden. Ende die materie voldinct;ijnde/sullen partijē alcht geappointeert worden van haer acte van haere plaidop te dienen ende daer bi te vougen alsulcke buenen ende munimenten als;ij sullen willen exhiberen binnen acht daghen daer aen volgende/ende als dair septe inne vallen sullen geappointeert worden hare productie te doen opte septen in huere acte begrepen binnē thien weken ouer twater/ende binnen acht weken alst nyet en is ouer twater voir alle dilapen/ten ware dat bidden Houe om merckeliche redenen anders geappointeert worde.

Dat.lx.artikel.

Item in dese cleyne saicken en sullen geen ander termijnen vallen dan peremptoir als voeren/en eens acht dagen bi absencie ten waere dat bidden Houe om redene anders geappointeert worde.

Dat.lxi.artikel.

Item sal den epscher in dese cleyne saken in;ijn venuencourt gehouden wesen te verclaren die groocheyt vander sake ende waerde vanden goeden daer questie om is/ende tselue ten daghe vanden epsch in;ijn eerste presentacie stellen/ende in alle saken inde presentacie vanden epsch ende antwoorde verclare waer die partjen wonachtich;ijn ten eynde dattet Hof int appointere dair op regardt mach neme/en

die ghene die niet bereypt en is om zyn termijn in duf,
danigefaken te voldoen/sal versterken worden van
dien termijn.

¶ Dat. lxiij. artikel.

Item naer dat eenighe saeke sal wesen geplaydop,
eert en salmen niet mogen seggen tegens die note,
le vanden Scriffier/ten zij binnen drie daghen naer
die playdope vander saecke.

¶ Dat. lxiij. artikel.

Item als een saecke gedingt is/ende appointemēt
daer op gegheuen wordt/zoē sal die Scriffier daer of
maecken een acte ende appointement daer teynden
aen stellen/sonder dacte en appointemēt te schepdē.

¶ Dat. lxiij. artikel.

Item die Scriffier sal gehouden wesen den Procu-
reurs ofte partven huere Acten/Appointementen
ende anders te leueren binnen vier daghen nae dat
hy des verlocht wordt/op arbitralickē gecorrigeert
te wordē/ende oick op die pepne dat die procureurs
ofte partven huer interest/indien zij eenich daer by
hebben/opten seluen Scriffier verhalen sullen moe-
gen/in dien hy inde schult bevonden wordt.

¶ Dat. lxx. artikel.

Item dat die substituyt vanden grefnier of;ijn principael clerck geedt wesende/schuldich sal wesen van nu voirtaen van smorgēste zes vren inde;omer/eñ te zeuen vren inde winter tot sauonts te zeuen vren in. clups/inde Grefte hem te vinden bereypt om partypē te gerieuen ende te expedieren.

Dat. lxxvi. artikel.

Item dat vā nu voirtaen die procureurs huere processen surneren sullen in presencie vanden Grefnier;/ijn substituyt of principael clerck. Eñ of yemant vā den procureurs van;ijnder;ijde;ijn proces ghesur. neert hebbende/gebreck hadde aen;ijn weder partype/sal hem daer toe moegen requireren/ende doen dachuaerden by een vanden duerwaerders vander camere/ende indien hy des in gebreke ware/zoē sal hy vanden houe moghen begeren prouisie/ende sal thof verlocht;ijnde daer inne moegen voir sien nae gelegentheyt vander sake/ende negligentie vande procureur in gebreke wesende.

Dat. lxxvij. artikel.

Item die Procureurs sullen gehouden wesen alle scriftueren ende munimēten daer af partype copie be geert inde Grefte te leuerē/eñ sal die Grefnier vander copie geloent wordē/achteruolgēde dese ordonnācie;ōder dat die procureurs den Grefnier vanden voirē copien sullen frauderē directelick of indirectelick op arbitrale correctie/Des sal die Grefnier ghehouden

zij binnen eenen dach naer dat hy van partye ver-
socht sal wesen/die copien te leueren ende partpen te
gerieuen/soe datter gheen clachten en cōmen/op ge-
lijcke correctie arbitrale.

¶ Dat. xlvij. artikel.

Item en; althof geen gelooue geuen eenige copien
ofte vidimus/tē waere dat die gecollatiōneert wae-
ren by eenighe persoene publijcke/ende in presentie
van partpen daer toe duechdelick geroepen.

¶ Dat. lxx. artikel.

Item dat geen Procureurs van nu voortaan en sul-
len dienē van eenige saken dan effectualiter en mit-
ter daet/en en sal die Greffier anders niet ontfangē
noch toelaten ten ware dat zij redenen haddē ter con-
trarie/die welke zij bi hueren aduocaten sullen mo-
gen doē exponerē om die gehoirt bīdē Houe geap-
pointeert te wordē alsoet behoeren sal/sonder noch-
tans vā sulcke debat te maekē eenige acte ofte enige
coste te rekenē tot laste vā partie/en sullen alle dagē
en terminē naer liciscōtestatie;ijn perēptoir sonder
eenige friuole oft onbequame dilapē meer te nemē.

¶ Dat. lxx. artikel.

Item sullen die Procureurs vā nu voortāē gehou-
dē wesen terminē te houdē en te doē houdē bi huere
wederpartie van alle saken die gepresenteert sullen

wesen sonder die in state te stellen of te moegen laten
duerhalen voir die cōmissarissen sittende ter audien
cie vande rolle/of oick inde Grefse/sonder expres con
sent vā hen beyden ende huere meesters/daer af die
Greffier in dacte mentie maken sal/ende dit al op ar
bitrale correctie.

Dat. lxxi. artikel.

Item niemāt en sal van nu voirtaē ontfangē wor
den als **A**duocaet oft **P**rocurer om indē **S**haedt da
gelix te practiserē hi en;ij daer toe nut en bequaē en
hi en hebbe gedaen dē eedt/sulck als hier nae volcht
Te weten/dat hy onse **S**tadthouder/**P**resident ende
Shaedt in allen plaetsen bewijfen sal eere/reuerencie
ende waerdicheyt. **D**at hi niet dienē en sal in cenige
sake die hi weet onrechtuaerdich te zyn/het;ij dat hē
vande voirē orechtuaerdicheyt blijcke/int beginsel
vandē processen of daer nae. **D**at hi naer stelick ende
getrouwelick sal dienē;ij meesters. **D**at hi te vreden
sal wesen mitte tare vanden **H**oue. **D**at hi niet souc
ken en sal eenige onbehoirliche vuytwegen ofte di
layē. **D**at hi geen ouercoemste makē en sal om deel
of paert inde sake te hebbē. **E**nde generalick dat hij
hem in ende ouer al dragen sal alsoe een goet en ge
trouwe **A**duocaet ofte **P**rocurer sculdich is te doē.
Welckē eedt die procurers nu wesende oick gehou
den sullen wesen te doen/ende sullen die **A**duocaten/
Procurers/**D**uerwaerders/**G**oden en suppoestē
vandē **H**oue van nu voirtaen gehoudē wesen hie
ren eedt te vernieuwen alle iaer opten eersten rechte.

dach nae darthien dach/indien zij inden Hage zij/of
anders binnen twee daghen nae dat zij thups gecō
men;ijn/op die pepne van eenen goudē Karolus.

¶ Dat. lxxij. artikel.

Itē die Stadthouder/Presidēt en Gaede/sulle scer.
pelick pugnierē die Aduocatē/Procureurs en ande.
rē/die irreuerētelick en mit o gebondē woerdē haer
saekē verthoenē/of per tegē o se hoochept voirtstellē.

¶ Dat. lxxijij. artikel.

Item dat die Aduocatē ende Procureurs gehoudē
sullen wesen teresponderē voirdē Houe van alle die
saken daer af men die selue soude willen veruolgen/
ter cause vā huere officien/ende sullen oick iut voirdē
Hof intenteren alle actien die zij tegens andere moe
gen hebben/ter cause van huere sallaris.

¶ Dat. lxxiiij. artikel.

Item een Aduocaet voir;ijn consultacie indien die
saekē bedragende is tot hondert nobelen of daer bo
uē/sal ontfangen. iij. v. vlaēs/des sal onder den loen
vande consultacie begrepen wesen den arbeyt vā de
requeste te maecken of die te visiteren/op dat partpe
goede cōclusie mach nemē/desgelijcx om die saekē te
plepten ente te dingen/vier scell vlaems. Ende voir
elcke assistencie die hi sal doen die saekē voldingt;ijn
de vi. shuers. Ende is die saekē beneden

D iij

hondert nobelen/als dan sal hy hebben voir zyn con-
sultacie twaelf stuuers. En voir tgedinge. xij. stuus.
En voir elck blat vā scriftueren. xij. groen. Des sal
elcke zjde vandē blade houdē twintich regulē/of an-
ders meer ofte min naer discretie vanden Hone/en
nae datter wel ofte qualick sal wesen gescreuen. En
sullen die Advocaten die scriftueren doen groterē in
goede bescrepliche gescrijfte in papire tot huere coster/
en en sullē gheē superfluiteptē of reditē mogē scriuē
En sullē die selue Advocatē gehoudē wordē int mae-
ken vā huere scriftuerē te stellē huer septe elch bi son-
der in een artikele/sonder in tselfde artikele meer sep-
ten dā een/of eenige redene of illaciē te moegē stellen
maer sullē die selue huer redenē en illaciē stellē a part
in verscheyden articulen ten eynde dat zj deē des an-
ders septen pertinentelick simpliciter et sine addito
sullen moegē responderē per verbū credit vel nō cre-
dit. En of daer eenige incidētē of emergentē quamē
zal hi voir cōsultacie en plaidoye hebbē. xij. stuuers/
ten ware dat partiē daer op geappointeert worden
te scrpuen/all dan sal hi betaelt worden als bouē.

Dat. lxxv. artikel.

Item een Procurcur voir zyn onthoudt en aduys
sal hebben van een saeke bedragende tot hōdert no-
belen of daer bouen. xvi. stuuers. Ende van een sake
bedragende onder hondert nobelen. viij. stuuers.
Ende van eysch antwoerde/replijcke of duplijcke te
doene/of te hoeren/te dienen van scriftueren/addici-
en/solutien/memorien/arten/renuncheren van pro

ductie sullen hebben drie stuuers van elcken termijn/
als die op verscheyden daeghen gehouden worden.
Naer soe verre die materie op eenen dach voldingt
wordt sullen die Procureurs van die gehele dingta-
le ontfangen ses stuuers eens/ ende van allen ande-
ren termijnen te houden sullen; ij niet meer hebben
van nu voortan dan drie groet. Ende sullen alle ter-
mijnē nae litiscontestatie wesen peremptoir/ als bo-
uen gesept is/ ende indien partie niet bereept en is/ mē
sal op hem genen deffault/ en mits die verstekien vā
diē termijnē/ als naemaels breeder verclaert sal wor-
den/ ten waere dat die commissarissen vuyt redelicke
oorsakepartien toe lieten binnen sekeren dage noch
den termijn te mogen voldoen. En en sullen in een
sake al vallender oick eenighe incidenten niet meer
dan eens moegen hebben absentie.

Item van een sentencie interlocutoire te hoerē drie
grooten. Item van een sentencie diffinitive daer hi
triūpheert/ drie stuuers. Item vanden inuentaris te
maken voir elc blat/ drie stuuers. ende van costen of
diminucien voer elck blat drie groot/ des sal hy ghe-
houden; ijn compres te scriuen sonder superfluitey-
ten of terediten/ als bouē. Item als hi reysen sal buy-
ten den Hage om productie te doen. xx. stuuers. En
binnen den Hage om tuygen te beleyden of voir cō-
missaris te gaen/ drie stuuers. Item wāneer eenich
incident of emergent bijden Advocaet gheplept sal
worden ende af ghedaen/ sal die Procureur voir; ijn
termijn hebben ses stuuers sonder meer. Ende voir
tcopieren vandē wederpartien scriftueren/ Additiē/

Solutien/Reprochen oft Saluatien/sullen die Procureurs hebben voir elc blat een halue stuer.

Dat. lxxvi. artikel.

Item van nu voirtaē sullen die Reprochen en Saluacien gemaect worden bi den Aduocaet/en sal daer uoetaet voir;ijn arbeyt voir elck blat hebben drie stuers/of anders tot discretie vanden Houe als bouē.

Dat. lxxvij. artikel.

Item oft soe ghebuerde dat eenige Aduocaten versocht worden van eenige partye te reysen byten dē Hage sal den seluen toegetaxert worden voir elckē dach. xxxij. stuers.

Dat. lxxviij. artikel.

Itē of eenich vandē partiē aerm waere en niet vermochte eenē Aduocaet en Procureur te loenē/soe sal al sulcke arme persoē bi ordōnān vandē houe gediēt worden gratis/et pro deo/by eenē Aduocaet en Procureur die thof daer toe ordineren sal.

Dat. lxxix. artikel.

Item die Aduocatē en Procureurs des versocht zijnde sullen gehouden wordē partven te geuē recepisse oft quitancie van tgene dat;ij ter cause van hueren salaris/consultacien/assistentie/vacatie of anderslins in

eeniger manierē van hem ontfangen sullen hebbē/
en en sullen bouen dese ordonnañ niet van partypen
moegē epschē onder eenich coleur. hoedanich dattet
zij op pepne vā gepriueert te zijn vā hoere officie/ en
daerenbouē arbitralick gecorrigiert te worden.

Dat. lxxx. artikel.

Item die Advocaten en Procureurs onder tdesel
van quade betalinghe en sullen niet moegen onder
hen houden eenige munimenten oft scriftueren vā
partypen/ noch commissarissen informacien bi hem ge
daen/maer sullen gehouden wesen die ouer te leuerē
inde Grefse/ of partype naer qualiteyt vander mate
rie subiecte/ en vervolgen die taxatie vanden Houe/
om te scuwē concussie en verachteringe vā iustitie.

Dat. lxxxi. artikel.

Item die Procureurs en sullen geen ghelt vā costē
partypen toegetaxeert moegē ontfangen zij dat die
biden Houe of anders getaxeert zij. En partype en
sullen die selue den Procurs niet moegē gheue noch
die procur's dat acceptere. Naer die duerwaerders
sullen alle penninghē van costen ende andere geere
cuteert ontfanghen ter stont die parthien ouerleue
ren/ ende en sullē oick die Procureurs of andere sup
poesten gheen gelagen dincken op taxacie of costen
van processen/ op commissien/ of pratique/ in wat
wanieren dat het zij. Noch partypen aenloepen
om hem te dienen/ ende alsoe tot processen geraken.

Maer sullen verwachten dat zij versocht wordē/ en
geen saecken aen nemen op condicie/ geen ghelt tōt.
fangen dan alst proces ghewonnen is.

Dat. lxxij. artikel.

Item dat vā nu voirtaē alle *Advocatē* en *Procurs*
sullen ghehouden wesen haer salaris/ verdient loen
en verleyde penningen te eyschen binnē sjaers naer
dat die saeke ghevallen sal wesen interrupt ofte nae
der pronūchiatie vander sentēcie. En die duerwaer
ders binnen sjaers naer huer exploict/ ende daer tē
den en sal gheen recht van desen gedaē wordē/ maer
die scult sal geprescribeert zyn.

Dat. lxxij. artikel.

Item dat die *Procureurs* of huer dienaers en sullē
den salaris vanden *Advocaten*/ *Duerwaerders* of
andere niet moegē eyschen/ aen hemlynden rekenē
ofte ontfangē/ al wordet hemlynden bi partie gepre
senteert/ noch en sullen daer af gheen transport van
malcanderen moeghen nemen/ maer sal elcx hem
met zyne alleen onderwinden.

Dat. lxxiiij. artikel.

Item als eenige partie sal willē eenige brieuē/ scif.
tuere oft munimentē te Houe ouerleggē/ sal gehou
den wesen te bringē eenzack daer men die sal mogen
insteken/ op welke sal genaept wesen een brief ken

inhouden dat in die sack; in die stucke vā allulckē per
soen tegens allulckē versoen. 2c. En om te scuwen
inconuenienten die hier voirtijts gebuert; in/ Soe
ordineren wy dat die Grefier van nu voortāen geē
briuen/scriftuerē oft munimenten ontfange/ten; p
dat die gheleuert worden bp inuentaris getepkent
alst behoirt in eē sack/die welke; soe groot; in datmē
daer in gerieflick mach steken/alletgene des bīder
partye totter volder instructie toe vanden processe
geproduceert; al mogen worden.

¶ Dat. lxxxv. artikel.

Item als een proces bereept; al wesen om te conclu
deren of te sluyten inde sake; soe sullē die epschers ge
hondē; in te leggē en vongen inden seluē processe al
le die acten/ten eynde dat bp dien blycke vander be
leypdenesse vanden seluen processe vanden beginsel
totten eynde.

¶ Dat. lxxxvi. artikel.

Item dat van nu voortāen alle scriftuerē aduertif
sementen en memorien van rechte ghemaect ende
ondertepkent sullē worden bīden Advocaet; en ten
eynde dat die partpen bi hueren procureurs niet ge
abuseert en worden; soe ordonneren wi; dat van nu
voirtāen; wanneer die procureurs eenige saken sul
len aennemē; sullen gehout n wesen te gaen metter
partpen; indien die tegen woirdich is; bp Advocaet
ende mit hem vander sake cōmuniceren en consul

racie houden/om te weten hoe datmen diesaekē sal
beginnen/eñ wat conclusie datmen sal nemen/ofte
indiē diepartie niet cōmen en mach/zoē sal die Pro-
cureur int begintsel vanden processē den Aduocaet
leueren alsulcke instructie als hi heeft/ende daer op
mitten Aduocaet cōmuniceren als bouen/ende dit
al ten eynde/dattet recht van partye mach verstaen
ende bewaert worden/ende niet bi negligencie ofte
quade verstant versumpit.

Dat. lxxxviij. artikel.

Item ten eynde dat thof niet te vergeefs gequelt en
worde/ende die partpen by hueren procureurs gea-
buseert/wordt geordonneert dat die billietten die vā
nu voirtaen ouergegeuen sullen worden/getepkēt
sullen;ijn byden procureur vande partie/expedicie
begerende.

Dat. lxxxviij. artikel.

Item van nu voirtaen sullen die Aduocatē eñ Pro-
cureurs gehouden wesen alle huere exceptien teene-
male te proponeren/ende niettemin onuermindert
huere exceptien ten principale huere conclusie te ne-
men begerende recht bi ordine vuytghesondert die
exceptie declinatoire litispēdētie ofte litissinite/die
welche zij alleen sullen moegen proponeren eñ dair
in persisteren.

Dat. lxxxix. artikel.

Itē wānceer eenige processen leggende in rechte/ en
niet in septe berept; ijn om te renūchierē en conclu-
derē. Soe sullē die procureurs gehoude wesen alcer
ij renūchierē ofte inder saeke concluderē tproces ge
instueert en gefurneert; zoet behoert bi goeden inuē
tarps mettē Aduocaet te duersien/ ten eynde dat par-
tyen recht wel bewaert worde/ ende sullen als dan re-
nunchieren ende concluderen oft andersins doen/
nae raedt vanden aduocaet/ ende indien ij renūchi-
eren/ ende in rechte concluderen/ en sullen daer nae
niet meer mogen exhiberen oft produceren.

(Dat. xc. artikel.

Itē wanneer peman vanden Procureurs gesuspē-
deert wordt om ijn abups; soe sal hy gehouden we-
sen terstont eē andere procureur mit goeder instruc-
tie daer ijn meester mede bewaert mach; ijn/ inde
Steffe te substitueren op die priuatie van ijn officie/
indien hi dat niet en doet binnē den eerstē rechte dach
daer nae volgende/ ten eynde dat by ijn der continu-
acie ende delict partye niet verachttert en; ij.

Ende desgelicx sullen die Procureurs gehouden we-
sen te doen als; ij om eenige saecken byten den Ha-
gerepsen sullen/ oft anders geimpedieert; ijn/ Welc-
ke correctie al wesen sullen behouden der partye ge-
interresseerde huer actie van huer interest tegēs dē
Procureur oft andere byden welken ij sullen we-
sen getardeert ende gedamnificeert.

(Dat. xci. artikel.

Item om te aduerteren die executeuren van tgene
des;ij te doen sullen hebben/en te geuen forme ende
regule om te bat te besoingnerē dā;ij hier voirtijts
ghedaen hebben;oe sullen die voorē executeurs al
voeren ernstelick visiteren die brieuē die aen hē gedi
rigeert worden/ende die selue ter stont tot versoecke
van partie ter executie stellen/nae huere forme ende
inhouden sonder pet te refuseren/en ist dat die brie
uen begripen beuel oft daginge;oe sullē;ij hen trās
porterē aen die persoē vandē ghenen aendē welc
ken men die voirtē daginge behoirt te doe/oft bi ge
breke van dien tot;ijne woenstede/en dē seluen doe
die beuelen oft hē dachuaerdē naer inhoudē vandē
voirtē brieuen/en valt daer op oppositie/wepgerin
ge ofte vertreck;oe sullē dē opposantē wepgerende
oft vertreckende geuen en betepkenen dach te com
pareren voirden voirtē Aidt op eenen tamelicken
dach/sonder den seluen te seer te abbrevierē ofte ver
lingē/alst wel eer gebuert is/op arbitrale correctie.

¶ Dat. xcij. artikel.

Item ist dat die voorē brieuen begripen aentastin
ge van personen/oft dagingē te comparerē in per
soene mits hantstellinge ofte neminge van hoeren
goeden in onsen handē/confectiē vā inuentaris ofte
dier gelijcke;oe sullen hē die voirtē executeurs regu
leren naer inhoudē vanden voirtē brieuen/die selue
volcomelick executerende sonder pet achter te late.

¶ Dat. xcij. artikel.

Item;oe wanneer die executeurs eenige cautie genomen sullen hebben int slaeken van eenige gevangen ofte stellende ter executie eenighe vonnisse/ of in ander saken daer cautie behoeft/soe sullen zij gehouden wesen die cautie claerlick ende expresselick te verclaeren/ende van woerde te woerde te insereren in huere relatie/en daerenbouē ten dage dienende/die doen registreren int residentie bouck vanden Grefsier/op pepne dat te verhalen op hemlupdē ende op huere borghen.

Dat. xciiij. artikel.

Item wanneer die executeurs ter executie stellē sullen eenige mandementē oft appointementē inhoudende namptissement;oe sullen zij ter stont oft pmissers ten dage dienende bringen te Houe/in handē vanden Grefsier die namptē die zij bi executie gheuen sullen hebben/sonder die langer onder hemlupden te houden/ende van als huere relatie te maken op pepne daer of gecorrigeert te worden arbitralick ter ordonnancie vanden Houe/en bouen diē te betalen interest dat partpe daer bi sal hebbē genomē.

Dat. xcvi. artikel.

Itē als die mandementē inhoudē/op dat bljckē. xē
oe sullen die executeurs tbljcken nemen welen sus-
santelick sonder der partie alleenlick daer of geloe-
uen te gheuen. Ende sullen dat bljckē claerlick mit
guede specificatie stellen in huere relatie/en dat brin

gen oft senden ten houe eer den dach dienen sal ge-
loten en besegelt alst behoirt.

Dat .xcvi. artikel.

Item indien die executeur beuolen wordt aen te ta-
sten eenige persoē; oe sal hi ouerscriuen vandē an-
taste bij hē gedaen/ende waer hij die geuangen ge-
lept heeft ende ist dat hi in onsen handē gestelt heeft
eenige haeffeliche ofte erffeliche goeden sal daer af
maecken duechtelick en behoirlich inuentaris/daer
toe geroepen officier vander plecke/ende sal ouer-
scriuen van sijn exploete/ende senden copie vanden
inuentaris die hy gemaect sal hebben vanden goe-
dē in onsen handen/gestelt inde Grefte vandē voir-
Houe/ende sal cōmitteren luyden nut ende bequaē
totter bewaernisse ende regimente vanden seuen
goeden/en hem daer of gheuen cōmissie onder sijn
hantepken/ aduerterende vanden name vandē ge-
nen die hy totter voir- bewaernisse en regimēte sal
hebben gecōmitteert/en; oe vele doen/dat al tsamē
goets tijts comme inden handen vanden ghenē of
der gheenre diet sal behoeren/ende sal doē goede de-
claratie vanden tyde ende daghe/binnen den welc-
ken hi geuaceert sal hebbē/mit wat persoē in wat
getalle/op dat; oe waere dat hi om tgene des voir-
is eenige molestacie hadde/ende nae datmē die din-
gen sal vinden ghedisponeert/salmen taxacie doen
van sijnen salarps.

Dat .xcvij. artikel.

Item nae dat die executeurs huere exploictē gedaē
sullen hebben/sullen zij int lange ouerscriuen tgene
des zij gedaen sullen hebben/verclarende den dach
als zij huere exploet gedaen sullen hebben/of zij dat
gedaen hebben aenden persoē oft tot zijnder woē
stede/in wiens presencie/wie zij gesproken sullē heb
ben/watmen hem sal hebben geantwoerd/ende ge
buert hem resistēcie oft onstuericheyt/sal dat bi goe
de verclaringe stellen in zijn relacie/ende dē dach die
zij den gedaichte gegeuen ende beteykent sullē heb
ben/ende int generael alle tghene dat zij gedaen sul
len hebben/ende sal die voirs relacie ghemaect ende
gestelt worden in geschrifte/ende geïnfixeert oft ghe
hecht aende voirs commissie oft mandemēt/onder
huere zeggel oft hanttephen/ende sullent al leueren
der partye tot sulcker vte ende tijde dat die partye of
die ghene die sal wesen gecommittēert om dat te oē
fangen/dat hebben mach voirs dat den dach dienen
sal/om ten voirscreuen daghe te toenen sijnder we
der partye/ende elders daert behoeren sal/op pepne
aen hem te verhalē die schade ende interest dat par
tye sal moeghen hebbē ende liden bij huere gebreck
ende negligencie.

Dat. xcviij. artikel.

Item waert dat eenich executeur vuyt crachte van
zijnder cōmissie woude exploicteren onder eenighe
sinale heeren/die Justicie ende heerlickheyt onder
hem hadde/zo sal hy ghehouden zijn daer toe te rou
penden officier vanden voirscreuen sinalen heeren

e ij

oft zynen stadthouder/ten eynde dat hi tegenwoor-
dich zj op dat hem goet dunct/om te sien tgene des
byden voirf executur gedaen sal worden/ende dat
hi van allen zynen meester mach aduverteren of seg-
gen tgene des hem goet duncken sal.

¶ Dat. xcix. artikel.

Item indien partie tegens den welcken eenich ex-
ploict gedaen zal worden/aenden executeur begeert
te hebben copie van zyne comissie ende relatie/Die
voirf executeur sal gehoude wesen hem die te genē
mits redeliche salaris/die zj sal vander somme van
vier stuus/vuyt gesondert vā sache vā crime oft vā
excesse/in welke sache die voirf executeur niet ghe-
houde en sal wesen zjn comissie te thoenen dan nae
de exploetē gedaē/en sal die executeur hebbē daechs
als hi vacert acht stuers/ende voir die relatie twee
stuers/des zoe sal hi terstont gehouden zjn te repzē
wanneer hi des van partijen versocht wordt/sonder
eenich vertreck/oft eenige andere comissie te verbep-
den/en niet exploicterē dan zjn duerwaerders stock
indehant hebbende/op die priuacie vā zjn officie.

¶ Dat. C. artikel.

Item ten eynde dat partpen verlekert mogē wesen
zoe sullen die duerwaerders en exploitoers gehoude
wesen nae onder gewoete borge te stellen ter somme
toe vā vñstich ponde groote vlaems/om daer an te
verhalen sulcke faulten en gebrekē als zj lupden int

exerceren van huerluyder officie soude moegen cō-
mitteren.

Dat. C. en. i. artikel.

Item sullen alle duerwaerders ghehouden wesen
haer borchtchte te vernieuwen binnen ses weken
nae die publicatie van desen/of bi gebreke van dien
en sullen niet moegen exploeteren/ter tijt toe; j̄ dat
ghedaen sullen hebben.

Dat. C. en. ij. artikel.

Item die duerwaerders vander camere die voirtaē
twee sullen wesen ghelijck deplende die prouffiten/
daer of die een alijt b̄yden president sal wesen/sullē
van elcke vuptroupinge ende relacie te maeken heb-
ben voir huere salar̄s/eenē stuuer/sonder dat daer
van eenige ander duerwaerder oft bode genietē sal
Ende van alle sentencien die b̄yden voir t̄ Houe ge-
pronuncheert sullen worden bedragende tot hōdert
nobelen/ende dair bouen/sullen die duerwaerders
vander camere alleene voir hem seluen hebben van
partye die triumphheert en̄ winster is inde sake/thiē
stuuers. En̄ van alle andere sentencien diffinitiuē
beneden hondert nobelen/ses stuuers. En̄ van alle
sentenciē interlocutorie die gegeuen worden op t̄pro-
ces b̄y gescrijte/die stuuers. En̄ sullē die voir t̄ duer-
waerders vander camere alle exploictē van partye
doē en̄ executerē binnē den Hage/of daer thof wesen
sal/daer af; j̄ niet meer nemen en sullen dā vā elcken.

e iij

exploicte ofte daechs vier stuvers en̄ sullē daer voire
maecken ende leueren behoirlicher relacie.

¶ Dat. C. en̄. iij. artikel.

Item die boden aengaende sullen last hebbē te dra-
gen alōme die besloten brieuen vanden Houe ende
sullen gehoudē zjn relacie te doen den Houe vander
presentacie van huere brieuen ende vander ātwoer-
de op datter eenighe is. Ende wordt daer om verbo-
den den Grefier zjn substituyt ende dē secretarissen
dat zij die besloten brieuen commende vandē Gaede
niemant en geuen te draghen dan die gesworen bo-
den/ten zij by expresse ordonnācie vanden Houe op
arbitrale correctie.

¶ Dat. C. en̄. iiij. artikel.

Item soe wanneer datmen eenighe placcaten ofte
grooten menichte van besloeten brieuen alomme in
den lande van Hollandt/Zeelant ende Vrieslant tee-
negader mit haesten vuyt sepnden sal/soe sullen die
voire boden daer om loeten/ende sullen die brieuen
mit alre naersticheyt presenteren alsoet behoert/op
pepne dat op hem luyden te verhalen.

¶ Dat. C. en̄. v. artikel.

Item een bode te voet reysende ende vacerende bin-
nen ende buyten den lande/sal hebbē soaechs ses stu-
vers/en̄ gheen ceelen van boeden oft duerwaerters

en sullen inden Raede gepasseert wordē ten;ij dat;ij
onder andere mede inhoudē specificatie vandē dach
dat;ij vuytrepden en weder thups gecōmē sijn.

Dat. C. en. vi. artikel.

Item wij ordonneren die duerwaerders en boden
als;ij bijden Houe tot coste van ons vuytgesonden
sullen worden dat;ij den Grefnier laten tephenen dē
dach als;ij vuytrepfen ende wederkeeren ende bin-
nen drie dagen naer huere wedercomste heure vaca-
tien ouergeuen inde Grefte om taratie te hebbē vā
hoere Reysen/ of bij gebreke vandien en salmē hem
gheen taratie doen. Ende en sullen gheen duerwaer-
ders ende boeden/om wat saicken dat het;ij/repfen
vuyten Haege;ij en hebben eerst gesproken onsen
Stadthouder/Presidēt ende Procureur generael/
om te weten of hem yet beliest in dat quartier daer
;ij repfen/op arbitrale correctie.

Dat. C. en. viij. artikel.

Item alle duerwaerders ende boden die binnen dē
Haghe wesen sullen als men Justicie doen sal/sullen
gehouden wesen metten Procureur generael te gaē
ende hem assistencie doen in alle criminele executien
die de selue Procureur bijden Houe gelast en gheor-
donneert sullen worden te doen.

Dat. C. en. viij. artikel.

Item als pellant den anderen dach sal hebbē doē
geuen in eenige materie oft actie personelle vuyt.
gesondert die materien van possessien/execution/ap
pellation of reformation van garant ofte dier gelijc
he/daer of hier naer specialicken sal worden gheseyt/
Ist dat die aenlegger compareert ten voirē dage/en
doet blijcken van zijnder cōmissie ende relacie/ende
zijn wederpartie niet en compareert;oe sal gegeuē
worden deerste deffault/twelck sal zijn van allulckē
prouffite dat die gedaighde verstekē sal wesen van
zijn exceptie declinatoire/ende sal dē voirē aenlegger
verleent worden nieuwe commissie/om anderwerf
te doen daegen den gebreeckelick of deffaillant om
te sien wijsen tprouffijt van tvoerē deffault. x̄. En̄
ist dat hi noch niet en compareert;oe sal tegēs hem
gegeuen worden tweede deffault/twelck sal zijn van
sulcken prouffite dat die gedaighde verstekē sal wor
den van alle exceptien dilatoire/ende sal dē aenlegger
derde cōmissie gegeuen worden met inthimatie te
gens den deffaillant om hem te sien wijsen tprouffijt
vanden tweeden deffault. Ende ist dat hi noch niet
en comt;oe sal tegens hem gegeuen worden tderde
deffault. Ende sal vuyt crachte vandē voirē deffaul
ten/die deffaillant verstekē worden van alle excep
tien declinatoire/dilatoire ende peremptoire. Ende sal
alsdan gegeuen worden die vierde cōmissie exsuper
habundanti om den deffaillant wederom te dagen/
om te cōmen sien bij dē aenlegger zijn intendit ouer
te leggen mitte verificatie van dien/ende om senten
cie te hoeren. Ende ist dat hij noch niet en cōpareert
;oe sal hij ghecondempneert worden int principael

eñ in die costen/indien die epscher zyn intendit duerch
delick verifieert. Eñ indien die verificatie dubioes
ende niet suffisant en ware/zo sal die aenlegger ghe
admitteert moegen worden zynen epsch te stercken
mit zynen eede tot discretie nochtans vanden Raede
die consideratie hebben sal op die qualiteyt vanden
persoen/natuere vander saeke ende andersins naer
Rechte. Ende alsoe verre alst Hof beuode dat die ep
scher zyn intendit niet gheverifieert en hadde/of dat
hi niet en behoerde toegelaten te zyn tot zynen eede
zo sal die deffaillat ten principale geabsolueert wor
den vanden epsch ende niettemin gecondempneert
inde costen vanden voirs deffaulten.

¶ Dat. C. eñ. ix. artikel.

Item indien die voirs gedaighde compareerde in
de tweede of derde dachuaerdinge/zo sal hi gehoirt
wesen ten principale mit refunderende die costen/eñ
indiē hi compareert ter vierder dachuaerdinge/zo
en sal hi niet ontfanghen zyn vette segghen anders
dan te wederleggen die voirs exploetē/op dat hi die
wederleggen can.

¶ Dat. C. eñ. x. artikel.

Item ist dat die gedaichde in actie reel doet vier def
faulten/deen dander volgende/die epscher sal gestelt
worden in possessie van tgene daer questie om is/ut
welcke possessie hi bewaert ende onderhouden sal
worden/ten waere dat die ghedaichde binnen iaers

quame presenterende cautie te stellen te rechte te staē
en rechts te plegen/mits betalende die costen vande
voir̄ defaulden in welke geual h̄j daer toe otfan-
gen sal worden. **M**air indien hy binnen slaers nyet
en quame als voir̄ es;oe en sal h̄j daer toe niet ont-
fangen worden/**M**air sal mogē intenteren z̄jn actie
int petitoir indien hem totten seluen goeden eenige
competeert;oe z̄jnen raedt gedragen sal.

Dat. C. en. xi. artikel.

Item oft geuiele dat danlegger seluer niet en qua-
me tot z̄jnen dage/ende dat die verweerder compa-
reerde/indien die verweerder duechdelick dede bl̄j-
ken b̄jde copie vander exploiten getepkent b̄jden
executeur of andersins dat den dach dient;oe sal den
seluen verweerder gegeven worden oir̄lof vanden
houe/ende die aenlegger gecondēpneert inde costen
twelck die Greffier gehouden sal worden in z̄jn regi-
ster te tephenen/ende sal voir̄ oir̄lof vanden houe
wesen van allulcker cracht dat die verweerder mits
dien sal geabsolueert worden vander instantie/ende
en sal die aenlegger van nyeuws niet moeghen be-
ginnen ander instantie dan betalende voir̄ al die co-
sten van deerste instantie/ende die peyne van ses stu-
uers tonsen prouffite. **M**air indien die verweerder
niet promptelick can doen bl̄jcken dat den dach diēt
indien geualle sal hem gegeven worden comparuūt
twelck geregistreert sal worden. Ende ist dat hi nae-
maels doet bl̄jcken dat den dach doe diende/voir̄
cōparuūt sal verclaert worden waerdich te z̄jn oir̄lof

vandē hout/twelck hem alsdā toegewijst sal wordē
mittē costē als bouē/Behoudelick dat om te iugerē
tproffijt van voirē cōparuit/hebbe behoerliche doē
doen daegen;ijn wederpartye/eñ dat;ij niet en alle-
gere dat soude moegen moueren ter contrarie.

¶ Dat. C. en. xij. artikel.

Item als pemant aenlegger is inzaeke van simpel
der possessie/het sal ghenouch wesen den aenlegger
te vercrigen twee deffaulten/ende sal tprouffijt van
dien wesen van sulcker cracht als hier bouen gesept
is/in saken petitorien van vier deffaulten.

¶ Dat. C. en. xij. artikel.

Item in saken vā executien daer of geappelleert is
aen thof van Hollandt nae een deffault;al ghesep
worden dat die executie sal hebben hoer voertganck
ende den executeur gegeuē oirlof om die te voldoē.

¶ Dat. C. en. xij. artikel.

Item in materiē van appellatien eñ reformatiē sal
geprocedeert worden die gedaichde wesende deffail-
lant als hier naevolcht. Te weten bi teerste deffault
sal der executie vā twonnisse daer van beclaecht worde
gesurcheert wordē tot anders sal;ijn geappointeert
indiē dimpetrant begeert eñ bihdē tweedē deffaulte
sal sonder proces te maken worden gesept/qualickē
gewesen ende wel gheappelleert of wel betoegen in

f ij

reformatie twonnisse gereformiert en̄ gesept dattet
niet en sal proffiteren den ghenen diet vercregē heeft
Ende bi een deffault vanden appellant of reformāt
sal gegeneu wordē oirlof vanden houe en̄ verclaert
dappellacie desert/indien daer geappelleert is/en̄ die
appellant gecondempneert inde boete van dertich
ponden/van .xl. groen̄ tpon̄t/tonsen prouffijte.

Dat. C. en̄. xiiij. artikel.

Item;oe wanneer pemant geroepē wordt om brie
uen van cessien te sien interinieren /proces te sien ver
claeren interrupt/om declaratie vā costen ouer te ne
men/ende dier gelijcke/sal geexpediert wordē alleē.
lick een mandemēt met inthimacie/sonder meer/en̄
sal opt deffault alsoan gedisponeert worden naer ge
legenthept vander saken. Maer aengaende vā mā.
denenten die geexpedieert worden om arrementen
van tproces aen te nemen sullen gegheuen worden
twee deffaulten sonder meer.

Dat. C. en̄. xv. artikel.

Item in materie van garandt om deswille dat som
tijts gebuert dat een persoē die betrocken is in pro
ces hebben mach;ijn verhael indiē hi succumbeert/
en̄ veruult op een derde en̄ dat om te moegen verha
len;ijn schade hem van node es te versoucken dē sel
uen derden te worden verdachuaert om hem te ga
randeren/en̄ quijt te houden vanden veruolge dar
men tegens hem doet/of anders soude hij verliesen

ijñ recht van verhale is geordonneert dat teghens
alulcken derde diemen verdachuaerden sal int cas
van garandt genouch sullen wesen twee deffaulten
eñ die voir̄ twee deffaulten vercregen; ijñde sal die
originael gedaichde; ijñ garant moegen sommerē
in; ijñ absentie/ dat hij hem quijte/ of die sake aenne-
me/ eñ bij; ijñ deffault protesterē aen hem te recōure
ren ende verhalen; ijñ schaede costen ende interestē/
waer of hi sal moegen begeren acte die hem verleēt
sal worden/ ende; sal die principale sake bliuen in sta-
te ende rusten tot dat die voir̄ twee deffaulten ver-
cregen; ijñ ende die sommacie ende protestacie voir̄
gedaen/ ende niet langer.

¶ Dat. C. eñ. xvi. artikel.

Item oft geuiele datter eerster efter tweester dagin-
ge eenige garandt compareerde die de sake woude
aennemē ende in tgedinge treden/ om die te bescid-
den ende begheerde tot dien sijne te hebben vuyset
of delay om tantwoorden/ die originael aenleggher
sal ghehouden wesen; ijñen eysch mit monde te ver-
uarschen/ ende sal twoor̄ garandt aēnemende heb-
ben ander delay om hem te beraeden eñ te cōmen
antwoerden/ alsoe hem goetduncken sal.

¶ Dat. C. eñ. xvij. artikel.

Item eist dat pemandt wil declinerē vanden raede
oft allegeren litispēdētie hangende voer eē ander
rechter/ hij sal ghehoudē wesen tselfde te proponeren

aleer dat hy begeren sal delap of garandt/wat nader
hant en sal hy niet ontfangen wordē ten waere om
zekere redenen byden Houe anders geordōneert/ en
oick en zal die ghene die garandt voir eenen anderē
sal aennemē niet ontfangē wordē om te declinerē.

Dat. C. en. xvij. artikel.

Itē in materiē van taratiē van costē voir tprouffht
vā eē deffault sal die deffaillant verstekē wordē van
diminucien/ en sal thof procederē ter taratie van die
kosten alsoet behoirt en insghelick sal onderhouden
worden zoewāneer pemandt geroepē wordt om te
sien decernerē letterē van executore op willige actē
condēpnacie oft op veriaerde sententien van onsen
Houe/ en op allen sentencien van anderen rechters
aldairmē voir tprouffht van een deffault decernerē
sal executorie op allsulcke acte ofte sentencie.

Dat. C. en. xix. artikel.

Item in saken daer pemandt ghedachuaert worde
om te kennē of te ontkennē zyn hantepken/ geschrift
ofte zegel/ voir tprouffht van deerste deffault zal dat
hantepkē/ geschrift ofte zegel gehouden worden voir
bekent/ ende die deffaillant gecondempneert die pen
ningen te namptiserē/ ende verleent een ander mā.
dement byden welckē die voirē deffaillant geroupē
sal/ zyn tegens den voirē impetrant/ om hem te sien
deliveren tnampt op cautie/ ende indien de deffail
lant niet en compareert sal voir tprouffht van twee

de deffault den impetrant inampt gedeliureert worden op suffisante caucie.

¶ Dat. C. en. xx. artikel.

Item waert dat in criminele saken oft materie van excessen die ghene die tot versoucke van onsen Procureur generael gedachuaert sal zijn op pepne vā bāne/en confiscatie van goedē/dede vier deffaultē achter een volgende/sal die deffaillant gehoudē worden pro confesso/ende sal onse Procureur voor tprouffijt vā die vier deffaulten/gesien die informatie precedente/mandementē ende exploitien hebben tegens dē gedaighde declaratie vanden voirē ban ende confiscatie van goeden naer gelegenthept vander sake.

¶ Dat. C. en. xxi. artikel.

Item eist dat naeder litiscontestacie gedaen inde sake hemant is deffaillerende/het in aenleggheer ofte verweerder/indien geual sal die voirē deffaillāt verlieden teffect vandien daer op dē dach diende/te wete hadde partie te dienen vā scriftuerē hi sal dair of versteken wesen/ende hadde hi dach om getuygē te siē zweren/men sal die doen zweren in sijnre absencie/ende voirts procederen. Ende hadde hy dach om reprochen oft saluaciē ouer te geuen/hy sal daer af versteken;ijn/ende alsoe van andere gelijcke dingen/en men sal voirts procederen alsoet behoirt.

¶ Dat. C. en. xxij. artikel.

f liij

Item wanneer dat pellant gewesen is in deffault in materie dattet; hi indien dat terploet gedaen is aē; hi persoen; al bouē die voirr̄ prouffijte van partpe gerondēpneert worden tot onsen prouffite voir teerste deffault inde somme van zes stuuers/ en voir elck deffault dair nae volgende inde somme van twaelf stuuers/ ten waere/ dat die voirr̄ deffaillant comparerende wilde seggen gewarige noetsakē gehad te hebben/ mits den welcken hi niet en hadde moegen cōparerē/ oft anders pet seggē wilde tegēs derploeten/ in welcken geualle partpe gehoirt/ sal hē bijden houe moegē; hi voirr̄ nae datmē die sake sal beuēdē gedisponeert/ en die duerwaerder gepugneert/ in dien daer sake beuonden worde/ en en sullen die procureurs heur weder partpe niet moegen toelatē tot purge van eenige deffaulten/ oick mit refusiē vā costen/ oe verre het raect trecht huers meesters bijdē voirr̄ deffaultē vercregē/ sonder expres consent van huere meesters/ ende ordonnancie vanden Houe.

Dat. C. en. xxiij. artikel.

Item als pellant betoegen sal wesen in materie of actien reelen daer ghescil sal wesen van eenige erue eist dat die verweerder contendeert dat die voirr̄ erue daer questie off is hem int oege getoēt worde om bat en zekerlick te delibereren of hi tproces wil aenvaerden of niet/ ende dair toe begheert dilap/ hi sal hebben een tamelick delap/ en tijt/ binnen den welcken daenlegger gehoudē sal; hi te doen ostencie en behoen vande voirr̄ erue in presencie vanden ghe.

nen die daer toe bidden Houe sal worden gheordon-
neert/die welke tgene des hÿ beuynt den Houe sal
ouerfcrijuen.

Dat. C. en. xxiij. artikel.

Item een pegelick van partypē sal alleenlick een rep-
se moegen hebben vuytset by absencie van raede en
dat;oe wanneer hem goet duncken sal/ende in wat
state tproces;ij/behaluen dat den epfcher ten eerste
dage geen absencie en sal moegen nemen/tes;oe sal
thof die;ake ex officio eens moeghen vuytstellen in
wat state die;ij/sonder dat die partype daer tegens sal
mogen seggen of dat debatterē en bupten die voirē
dilapen die;ijn sullen/als dilapen ordinarpfen en sul-
len die parepe gheen andere delap hebben/het en;ij
dattet Hof beuinde datter;ijn merckelicke redenen/
mits den welken ander dilapen behoiren gegeuen
te worden/op twelcke partypen gehoirt/thof;al mo-
gen appointeren al;oe nae redenen behoirt.

Dat. C. en. xxv. artikel.

Item dat;oe wanneer eenighe partypen verfteken
worden van Acten/Schriftuerē/Addicien/Reprochē/
Saluatiē/Diminutiē/ofte dier gelijcke/indien;ij
tselcde binnen eenen sekeren tijt ouerbringhen thof
soude tselcde ontfangen;oe sal die ghene die alsulcke
verfteken sal willen purgeren/tselcde doen binnen
den perfiren tijt/partype nochtans daer toe geroupe
ende daer of nemen acte/entē die selcde acte steken in.

een sack ende mentie dair of maken inden inuenta-
rps oft by ghebreke van dien en sal thof op alsulcke
scriftueren/addicien ofte andere stuckē int wyderen
vanden processe geen regardt hebben.

Dat. C. en. xxvi. artikel.

Item wanneer eenige partypen geappointeert sul-
len wesen te scrijuen bi seften contrarie/zo sal bydē
Stadthouder en in;ijnder absentie bij den Presidēt
Cōmissarps ofte cōmissarissen/ghegheue wordē in
handē vandē welckē die sciftuerē van partypē geac-
cordeert gedebateert en gerespondeert;ijnde/gestelt
sullen wordē/die welcke daer inne sullen vaceren be-
soingneren en verstaen tallen tyden; p des versocht
sullen wesen bijden partien oft eenige van hem. En
sullen die Cōmissarpsen wel ende int lange ouer siē
die sciftueren/daer op;ij sullen besoiingeren en oick
die copie vanden sciftueren vander partypē aduerse
die de Procureur gehouden wordt hem luydē ouer
te geuen/ende sullen wel incorporeren die seften cō-
trarie daer op mē enqueste doet/en naerstelick merc
ken hoe die gedispoleert staet.

Dat. C. en. xxvij. artikel.

Itē die partien die sullen willen besoiingeren vooe
Cōmissarpsen sullen hebbē ende nemen commissie
onder onsen segel begripende die limiten van hoere
macht/ende oick den tjt binnen den welcken; p sul-
dich;ijn dinformatie gedaen te hebben ende en sullē

die Cōmissarpsen hem des sonder cōmissie niet mo-
gen onderwinden.

¶ Dat. C. en. xxviij. artikel.

Item indien die wederpartye vanden ghenē voor-
den welcken;ij sullen besoingerē oft;ijn procureurs
verdachuaert compareert;zoē sullen;ij hē doen ant-
woorden bij eede opte articulen bij credit vel non cre-
dit/indien die te voeren niet souffisantelick gerespon-
deert en;ijn/en indien die gedaichde ome te antwoor-
den per credit of non credit geroepē en present;ijnde
niet en wilde responderen/Ita qd sit verus cōtumar
sal alsdan tarticule ofte articulen gehouden worden
voor gecōfesseert;t;ij op die rolle oft voor cōmissaris-
ter ēqueste geordōneert/en en sal die Procureur niet
ontfangē wordē om te responderē per verbū credit
vel non credit/ten;ij dat hij daer toe hebbe procura-
tie speciale/met verclaringe hoe hi antwoordē sal.

¶ Dat. C. en. xxix. artikel.

Item dat examē vandē getuygē sal bijden cōmissa-
rpsen gedaē wordē op die articulē vande scriftueren
op die welke die voire getuygē sullen;ijn belept oft
geproduceert met alder attēcie en naerlicheit/en sul-
len doē op elcsept en;ijn circūstātiē/alle behoirliche
interrogatiē omme te vindē die waerheyt vāt gene
daer of dat questie is/en sullen alle ghetrouweliche
stellen in geschrifte/alsoct die getuygen gedeponert
sullen hebbē/ende indien die cōmissarpsen versocht

worden omme te leueren copie van die bilgetten oft
antiquesten vander partye aduerse sullen dat gehou
den wesen te doen ende dier gelijcke te ontfangē in
terrogatorien vander partye aduerse ende die thup
gen daer nae te examinieren.

¶ Dat. C. en. xxx. artikel.

Item die voirn̄ commissarissen/nae dat zij een getuy
ge sullen hebbē geexamineert/en̄ zijn depositie geset
in geschrifte/sullen hē lesen int lange die voor̄ deposti
cie om te weten oft zoē is/alsoet gescreuē is/en̄ oft hy
daer pet toe ofte afdoen wille/en̄ sullen die getuyge
doen te pkenen zijn depositie inder minute/indien hi
zoē vele can/en̄ sullen die Commissarissen hem belaste
zijn depositie heymelick te houden/en̄ die voir̄ ghe
tuyge vragen oft hij is comen om te deposeren ofte
om ander zake/en̄ hoe vele tijts hy geuaceert sal heb
ben ter cause vā̄̄ inder depositie comende bliuende
ende wederkeerende/en̄ nae dat zij beuinden /sullen
zij den voir̄ getuyge taureren op dat hy wil getar
eert zijn tghene des hy schuldich is te hebben vāder
partye die hem heeft doen comen ende hoeren. En̄
sal elck getuyge comende alleen hebben des daechs
in loco/vier stuuers/extra locum/acht stuuers. Ende
is hy van state/dat hi familie heeft/die voir̄schreuen
Commissarissen sullen tselfde nae Gedelichept aen
mercken ende daer nae taureren voor̄ elck hooft zoē
redene epschen sal. Ende sullen die Commissarissen
ghehouden zijn te noteren ende te schryuen in huere
enqueste int begheynsel vander depositie een peghe,

licke ghetuyge int hooft ofte marge tgene des; ij bere
seluen getuyge getaxeert sullen hebben ten eynde
datmē doende tauratie vā costē daer op regart heb.
bē mach/eñ hē daer nae regulere/eñ indiē hi niet en
begeert te hebbē voor; ijne vacatie/sullē gehouē; ijn
te teykenen int beginsel inde marge/nichil petit.

Dat. C. en. xxxi. artikel.

Item indien eenige vanden partijen woude sustine
ren dat daer waren eenige groote ende notabile sa.
ken ende redenen/bijden welken hy sculdich ware
te hebben meerder delay ende niet en dede claerlick
blijcken vā; ijnder diligentie/indien geualle sal thof
den seluen gheen ander delay gheuen ten; ij dat par
tye aduerse eerst daer op gehoor; ij/eñ men beuindt
datter redene toe dient.

Dat. C. en. xxxij. artikel.

Item die cōmissaryssen sullen gehouden wesen pro
ces verbael te maicken van alle tghene des; ij beson
geren sullen duerende hoere cōmissie indien eenich
proces verbael voor hem luydē gehouden wordt/ in
welck proces verbael; ij gehoude sullen; ijn te setten
eñ verclaren alle tgene des; ij dies aengaente gedaē
eñ gebesongert sullē hebbē vacerende indie cōmis
sie voor; ij/beginnende vanden eersten ende continu
erende vanden laesten daege inclusiue/ende voor; ij
proces verbael sullen; ij leggen inde sack metten sur
pluse vandē voir; ij principale processe/ende sullen die

voirñ cōmissarpsen/ende oick adioinct gehouden we
sen tproces verbael metter enqueste te teykenē met
huerer hant alsoet behoert.

¶ Dat. C. en. xxxiiij. artikel.

Item die voirñ cōmissarpsen en sullen niet moegē
maken eenich appointement ofte verlijcken eenige
partien in saken daer onse Procureur generael hem
geuoucht heeft/oft geprotesteert te vougen tot preiu
dicie/achterdeel oft interest van ons op peyne vā dat
te verhaelen op hemluyden.

¶ Dat. C. en. xxxiiij. artikel.

Item dat;oe wanneer eenige partijen dach hebben
voor cōmissarps ofte cōmissarpsen te comparerē en
die een van hemluyden niet en compareert/sal die cō
missarps op den deffailant mogen geuen deffault/
tot sulckē prouffijte als nae rechte/daer van acte ge
maect sal worden metten welcken sal die comparāt
ten eersten rechte dage mogen begeren tprouffijt vā
den deffaulte mette costen/ende thof sal als dan daer
op disponeren als men beuinden sal ter materie die
nende. Ende indien beyde partijen voor hem compa
reren sal als dan maken proces verbael van alle tge
ne dat voir hem geschiedē sal/ende tselfde proces ver
bael geteykent vougen indē sack omme daer op int
visiteren vanden processe gelet ende regart genomē
te worden/alst behoeren sal/welcke proces verbael
mede ouergelonden sal worden;oe wāneer daer ge

appellcirt wordt/ende enige appointementen ge-
geuen opt rapport vanden cōmissarps.

Dat. C. en. xxxv. artikel.

Item in alle clepne saken/en tusschē simpele partiē
daer of tenquestē gedaē sullen wordē buptē dē Hage
en sal maer een cōmissarps;ij/en eē adioinct niet sus-
pect. Maer in grootē saken en tusschē grote partiē
sullen mogē;ijn twee cōmissarpsen sonder adioinct
ter ordonnātie als voerē/die welke voer hoerē salla
rpsē als;ij tot versoucke vā partien bupten trecken
hebbē sullen elcx sdaechs/te weten/die vandē Raide
oft cōmissarpsen die gehouden sullen wesen met hē
te hebbē twee dienaers. xlvij. stuivers/en die adioict
voer hem tweeste. xxxij. stuivers. En alst te doene sal
wesen voor ons sal die cōmissaris hebben sdaechs.
xxxij. stuivers/en die adioinct. xij. stuivers. En als die
cōmissarpsen binnē dē Hage hoerē sullē getuygē/ōt
fangē buenē oft āders int stuck vā hoore cōmissie be-
songerē tusschē partiē/sullē si hebbē voir huere salla
rpsē. xvij. stuivers/en die adioinct. xij. stuivers/wel ver-
staen dat si niet hebbē en sullē in sakē ōs aengaēde.

Dat. C. en. xxxvi. artikel.

Item dat die Secretarijlen/Procuris/Duertwaer-
ders vaerēde in cōmissie voir die affairē vandē Kēp-
ser oft vā partiē geē dachgeldē en sullē mogē eyschē
noch ōtfangē dā bi taratie vandē cōmissaris/en sul-
len huer alder dachgeldē in eē cedul gestelt wordē.

¶ Dat. C. en. xxxviij. artikel.

Item dat die voirs Secretarpsen/Procureurs/andere suppoesten vanden raede/noch oick partien en sullen hem niet onderwinden vandē duerwaerders mede te nemē oft te werck te stellē/maer sullen die cōmissarpsen alleen daer mede laten beworden.

¶ Dat. C. en. xxxviij. artikel.

Item als die Procureurs selue in cōmissie vaeren zij dat zij luyden eenē clerck mede nemen oft niet en sullen niet meer soaechs mogen hebben dā den taur vanden Houe/te weten xx. stuwers. Ende als die enqueste beleyt wort bij partien seluer/met een clerck oft dienaer vanden Procureur/en sal die dienaer nyet meer hebben soaechs dan thien stuwers/en die Procureur absent zijnde niet.

¶ Dat. C. en. xxxix. artikel.

Item dat die Raeden/Griffiers/Secretarpsen oft Duerwaerders/en sullen hē niet moeten oft onderwinden met den cōmissien/daer om sprekē oft doen spreken/solliciteren oft doen solliciterē/doer hem seluen oft pemat anders/directelick noch indirectelick aen wiē dattet zij/maer sullen den eerste Raide rsegel bewaerende daer mede laetē bewardē die de cōmissarpsen haer cōmissie thups sendē sal nae zij discretie

¶ Dat. C. en. xl. artikel.

Item dat die *Claidē/Secretarpsen/Procurs/Deur*
waerders doente in een reple diuersche enquestē en
sullen hem maer eens laeten betalē/voor tcomen en
gaen/ij dattet selue geschie by een partie ofte meer
elcx naer aduenant/en en sullen niet mogen begerē
ofte doen begeren om gedestropheert te worden.

¶ Dat. C. en. xli. artikel.

Item dat ijlyuden van ons ofte van partpen geen
dubbelde dachgelden en sullen oick moegen nemen
ten waere dat ijlyuden in zaeken haest hebbente tot
versoucke van partien meer dan thien vuprē beson
geerden op eenen dach. En sullen oick op eenē dach
van verscheiden partien geen gheheele dachgelden
mogen nemen ten waere dat ij in twee sakē tot ver
soucke van tweepartien besongeerden in elke sake
meer dan vijf vupren. Naer als ij in diuersche sakē
geoccupeert ijn sullen een dachgelt onder den parti
en verdeplen elcx naer aduenant. Ende en sullen in
alle gevallen mair twee dachgeldē op eenen dach mo
gen nemen/oick hoe vele ij besongneren.

¶ Dat. C. en. xliij. artikel.

Item dat alle *comissarpsen/Advocatē/Procureurs*
Querwaerders sullen gehouden wesen binnen drie
dagen nae dat ij tnamen oft elcx besondere thups ge
comen ijn in handen vanden eersten raidt tsegel be
waerende bi goede verclaringe te brengen in gescrij
te op wat dach ijlyudē vuyt gerepft en weder thups

gerōmen;ijn/wat cōmissien zij binnen dien tijt ghe-
daen hebben;zoewel van onsen wegen/van partijen
als informatie precedente oft anders hoe zij met in-
sertie vanden namen van partijen/waer/op wat da-
gen die gedaen;ijn/ende hoe veel dachgelden zij van
elck ontfangen hebbē oft nocj ontfangen sullen/eñ
sullen alle dese cedullen bi hem luyden getepckent eñ
geaffirmeert worden/ende byden ghene die tseghel
heeft aen een liaetse geregen ende metter segelbouck
bewaert worden.

Dat. C. eñ. xliij. artikel.

Item dat in saken van clepder importantie die ghe-
ne die tseghel bewaert/omme costen van partijen te
schouwen sal ter enqueste mogen committeren een
goet verstandich man nut ende bequaem;ijn/de wo-
nende in een vanden principalen steden van Hollāt
oft Zeelant/metten secretarps aldaer/partien niet
suspect;ijn/de/die elck sdaechs hebben sullen twaelff
huers sonder meer.

Dat. C. eñ. xliij. artikel.

Item dat die requesten sullen eens sdaechs geerpe-
dieert worden bij twee vandē raiden die de rolle hou-
den voor die weke oft andere/ende als zij waricheyt
beuinden/sullen dat aenden Raidt rapporteren.

Dat. C. eñ. xlv. artikel.

Item sullen van nu voortaan die Procureurs huere inuentarisen niet ouergenen ten ware dat zij indē seluen inuentarisen verclaerden tot wat fine en redene; zij huere stuckē exhiberē en sullen die inuētari sen getepkent wesen bydē Aduocaet vander saken.

¶ Dat. C. en. xvi. artikel.

Item; soe wanneer partiē gerenūchieert hebben vā productien en dach genomē om te dienē vā reprochē dat alsdan die Procureurs binuē die eerste drie dagē daer aen volgende sullen mogē gaen inde Grefse/ en bydē Grefsier of zijne clerck visiteren de zack vā huere wederpartie dair mede present wesende ofte daer toe geroepē en sullen alsdan mogen begeren vandē seluē Grefsier ofte clerck copie vanden munimentē die zij niet en hebbē bi huere wederpartie ouergelept mitgaders oick copie vandē inuentarps vander wederpartie/ alhoe verre alst roert die stucken inden Inuentarps begrepē/ ende niet voordē/ die welke die Grefsier gehouden sal wesen hemlupden te leueren tot hueren coste/ ende sal die Grefsier nae dat ghere. nunchieert sal;ijn van productie niet moeghen ontfanghen eenige andere stucken oft munimentē van partijen dan alleenlicken reprochen ende saluatiē/ op arbitrale correctie.

¶ Dat. C. en. lxxij. artikel.

Item in alle groote sakē bedragende in gelde oft anderzins bouen die vpftich gulden sal gheprocedeert

g h

worden;oe voiren gesept is) en sullen die partien
aen beyden;ijden dach hebben om te doē hoere pro-
ductie/den tijt van drie maenden voor alle delap son-
der meer/daer of die eerste maent sal wesen voer dat
eerste dilap/die tweede maent voer dat tweede dilap
ende die derde maent voor dat derde ende laetste de-
lap/sonder meer/ten waere dat met kennisse van sa-
ken noch een delap gegeuen worde. En indien daer
nae die voire partie toegelaten wordt by requeste ci-
uil/om enqueste te doen/dat sal wesen opte pepne vā
drie Karolus gulden/indien beuonden wordt byder
diffinitie/dat;ij met ongelick ende om te delaperē
de voire requeste vercregen hadde.

Dat. C. en. xlvij. artikel.

Item naer dat partien gerenūchieert sullen hebbē
van productie/en gediēnt van reprochen ende salua-
cien ende geconcludeert in rechte/sal proces ouerge-
bracht wordē/en sal die Stadthonder ende in;ijn ab-
sencie die President ordineren eenige vanden Stade
tvoire proces te visiterē/om te weten ofment sal mo-
gen iugeren sonder enqueste te doen op die septe in-
reprochen oft saluacien begrepen of niet/ende indie
dattet Hof beuindt dat noot;ij te doen enqueste op
die septen vanden reprochen ende saluacien/om dat
ter;ijn septen pertinente/ende alsulcke waere dat die
bethoont worden/twonnisse soude mogen wordē ge-
altereert oft verādert/en dē thoen vander eenre oft
der andere partie vermindert tenpete gedaen oft ge-
stert/Indie geualle sal tvoire Hof bi sentencie inter-

locutoir verclare dat tvoirf proces niet en mach we-
sen getermineert indē staet daert inne is. Maer dat
den queste gedaē sal worden op die seften begrepen
inde voirf reprochē ende saluatien/ en om dat te doē
salmen geuen cōmissarpsen die procederen sullen in
alder manieren als bouen gesept is/ ende die enque-
sten voldae sijnde sullen te Houe ouergebracht wor-
den/ ende gevoucht bh den principale processe. Ende
indien thof beuindt dat gheē noot en; ij op die voirf
seften van reprochen ende saluatien enqueste te doē
mair dattet proces geiugeert mach wordē in sulckē
state alst is; soe sal thof eerst verclaren dat tvoirf pro-
ces geiugeert mach wordē inden staet daert inne is/
ende sonder enqueste te doen op die seften begrepen
inde voirf reprochen ende saluatien/ ende sal voirts
int principael recht doen alsoet behoeren sal.

¶ Dat. C. en. xlix. artikel.

Item ten eynde dat partien mogen hebben goede
expedie van hueren processen/ Soe wordt geordon-
neert dat die Stadthouder/ en in; ijn absentie die pre-
sident/ sal geuen den Raidscluyten de processen in sta-
te van wijsen wesende/ om die te visiteren/ en inden
Raids te rapporterē/ om partien recht volcomelick
te verstaen ende sekerlick vonnisse te moegen wijsen
welcke rapporteur van; ijnē arbept geloont en ghe-
sallarieert sal worden/ nae onder gewoente/ ten wae-
re dat die Stadthouder President ende Raide ouer-
mits die groote subrijlhept vāder materie oft swae-
ren arbept vanden rapporteur dochte datter meer

toebehoirde. Ende sal die rapporteur zyn vuyterste
best doen/om tselfue wel ende ernstelick te ouersien/
ende te verstaen/makende behoirliche extract son-
derlinge in groote saken/bidē welken hy claerliche
sal mogen thoonē en̄ doē blijckē tō me dat sal mogē
dienen tot verstant en̄ expeditie vanden processe.

¶ Dat. C. en̄. l. artikel.

Item trapport gedaen sullen allen die stucken gesiē
ende gelesen worden sonder alleenlick te rusten oft te
letten opt rapport vanden ghenē diet geuisteert sal
hebben ende sal die rapporteur heymelick houden
dat hem die processen te rapporteren gegeuen sijn/en̄
en sal oick metter partye niet cōmuniceren vander
sake/heymelick oft openbaer/noch oick ontfangen
eenige aduertissementē/cedullen ofte andere stuckē
hoedanich die zyn. **M**air sullen partijen/indie zij eeni-
ge aduertissementē van rechte ouergeuē willen die
mogen ouergheuen den Houe/oftesteken in hoere
sack als zij inde saicke sullen concluderen/makende
dair afmentie in hoeren inuentarijs. En̄ eist dat die
rapporteur eenichsins ghetraueillieert wordet van
partien/in sulcher vougē dat hij suspitie heeft dat tot
hoerder kennisse gecomen mach zyn dat proces on-
der hem is sal gehouden zyn dat den Houe te kennē
te gheuen/ten eynde dattet proces eenen anderē ge-
geuen worde/omme te rapporteren oft anders bidē
Houe dair inne te voirken alst behoeren sal.

¶ Dat. C. en̄. li. artikel.

Item als eenige processen indē Raidt sullen wordē gerapporteert/zo sal die Raporteur audiencie hebben ende sullen die andere Raidsclupden naerstelick toe hoeren ende swigen sonder ten seluen eenichsins te interrumpere/ende nae dat voirē Raport gedaen salzijn/ Indien daer pemant vanden Raide is die den voirē Raporteur pet sal willen toevougen/ of eenich aduertissement geue die sal dat mogen toē met corten woerdē/sonder thoflange te occuperē.

(Dat. C. en. liij. artikel.

Item te rapport van eenich proces int lange gedaen ende selue proces al gesien;ijnde sal geuaccht worden dopinie vandē Raporteur/ende daer nae dopinie vanden cōmissarjs indien hy present is/en daer naer die andere naer goetdunckē vandē Stadthou dere/ende in;ijnder absentie vandē President oft vā den ghenen die presideren sal.

(Dat. C. en. liij. artikel.

Item int delibererē vander sake en sal nyemant dē anderen turberen in;ijn deliberatie oft opijie/maer sal een pegelick pacientelick hoeren;ijn medeghesellen delibereren endespreken als hi vermaent wordt sonder;ijn medegheselle te interrūperen oft thof te vergheefs te occuperen. Ende indien daer eenighe difficultepten of swaricheyden vallen/zo sal die conclusie mogē worden gediffereert tot sanderē daechs om bat daer op te pepnsen/en sekerlick daer inne te

delibereren. En in pluraliteyt oft diuersiteyt vā opi
nien/een pegelick verlisterende nae deliberatie in zij
opinionen/sal onsen Stadthouder of tot zijnder ordon
nantie onse President concluderē nae die meeste opi
nien en stemmen. En en sal niemāt vandē kaide deel
hebbē inde emolumentē vandē rapporte tē zij dat hi
dat rapport gehoert hebbe/en present gheweest/int
visiteren van tproces van tbeginnel totten eynde.

(Dat. C. en. liij. artikel.

Item en sal van nu voirtaen gheen rapport gelt ge
epscht worden voor die pronūchiatie vander senten
cie. Maer sal dair nae/die partie die getriumpheert
heeft/tselste rapport gelt binnen. xx. dagen legghen
in handen vandē Greffier/of anders salmen expedie
ren tegens den seluen triumphant letteren vā execu
torie precise om hem te executeren inde somme voor
trapportgelt getareert/niet tegenstaende oppositie
ofte appellatie. En insgelicx salmē procederē als by
ordōnācie vandē Houe trapportgelt gesplift word.

(Dat. C. en. lv. artikel.

Item aengaende tsallarps vandē Greffier en Se
cretarpsen ordinarps ende extraordinarps die sullē
hen reguleren naeden taur hier nae volghende.
Eerst vā een appointementē op die requeste. ij. stu
uers. Item van een mandement oft daer vele oft lue
tel personen zijn/vier stuuers/en voor tsegel/een stu
uer. Item van een mandemēt om wygen te verdach

uaerdē vier stuiers/ende voer zegel een stuer. Itē
van een cōmissie voor cōmissarps om twygen te hoe
ren vier stuiers/ende voir zeghele een stuer. Item
voor de eerste presentacie een stuer/eñ voir alle dan
dere presentacien niet.

¶ Dat. C. eñ. lvi. artikel.

Item vā een procuratie voor een persoē dienende
voorden houe van Hollandt/voor teichenen int regi
stre ende voor die acte tsamen. ij. stuiers. Eñ van eē
procuratie van collegie vā wette/ambochtsbewaer
ders/gemeen erfgenamen oft dier gelicke dat colle
gie ofte versaminge maect/dienende voorden houe
van Hollandt/als bouen voir tepckenē int register
ende voor die acte tsamen viij. stuiers. Ende vā een
acte van procuratie voor een persoē dienende buy
tenden Hage. iij. stuiers. Eñ daer veele personē in
dienen die procuratie buytē den Hage. viij. stuis.

¶ Dat. C. eñ. lvij. artikel.

Item van een simpel acte vā playdoye/het iij. epsch
antwoirde/replijcke ofte duplijcke/oft een persoē
aengaet oft meer. iij. stuiers. Eñ desgelick van een
acte van duplijcke metten appointement dispositijf
niet meer dan vā een simpel acte. Ten waere dat die
actē notabiliter groot waeren. In welck genal tself
desal staen tot taratie vanden Houe. Item van een
dubbel acte van plaidoye houdende epsch ende ant
wordt/oft antwoirde eñ replijcke/oft replijcke ende

h i

duplijcke oft die geheele pleydoye metten appointe
mente dispositijf op eenē dach af gedaē. viij. stuvers

¶ Dat. C. en. lviij. artikel.

Itē vā stateringe/continuatie ofte wepgeringe vā
prouisie tottē dage vāder antwoordē of vā replijcke
of duplijcke/en dier gelijcke genseereert in eē act niet
meer dā cloō vā eē simpel acte. En als die stateringe
cōtinuatie ofte wepgerige en andere prouisie inhoudt
tottē eynde toe vander sake/indiēt is bouē. l. guldē
viij. stuvs/en benedē die. l. guldens. iij. stuvs. Itē vā
een acte substātiael daer inne onder ādere mede par
tien gewesen wordē te cōperē voir cōmissarpsen/die
cōmissarisen daer inne ghenōēt. iij. stuvs. En voor
een acte appert om voor cōmissarps te comē die Cō.
missaris daer inne genoēt oft niet. ij. stuvs. Itē een
appointemēt ofte sentēcie geprouichieert bi cōsente
ofte cōfessie vā partijen of op trappoit vā cōmissarp
sen houdende cōdēpnatie oft cōpēlatie vā costē. viij.
stuvs. En van eē appointemēt bydē welckē die ghe
daichde bekēnende ij obligatie gecōdēpneert wort
te nāptiserē/oft dier gelicke prouisie die pīcipale sake
bliuē rustē/niet meer dā vā eē simpel acte. iij. stuvs.

¶ Dat. C. en. lix. artikel.

Item van een acte vā cōtinuatie een grooñ. Itē vā
een acte vā absentie/vā gediēt te hebbē vā scriftuerē
of munimēten/vā gerenūchieert te hebbē van pduc
tie/vā gecōcludeert te hebbē in rechte/oft vā eenich
delap gegeuē ex officio oft dier gelijcke een stuver.

Dat. C. en. lx. artikel.

Itē van eē appointemēt ofte sentēcie interlocutoir sonder plaidoye inde acte genarreert te wesen/iiij. stuvers. En als die plaidoye van partie genarreert es inde acte/metter Sentencie interlocutoire oft appointement salmē. viij. stuvs/en voor tsegel. ij. stuvs. Itē vā een appointement oft sentencie interlocutoire in houdende rēnop vā saken oft dier gelijcke geprou. chieert sonder scriftueren oft op rapport vā cōmissarps oft āders. viij. stuvs. En vā eē appointemēt oft sentencie interlocutoir die gegeuē wordt gelien die scriftueren en proces als die questie bedraecht bouē die. l. guldēs. xx. stuvs. En benedē die. l. guldēs. viij. stuvers. En van eē appointemēt gegeuē op grieuē sonder proces oft munimentē. iij. stuvs. En als contradictie gebuert op die grieuē en munimentē ouer gelept worden. iij. stuvers. Itē van een acte van appellatie hoe datse zij. iij. stuvers.

Dat. C. en. lxi. artikel.

Item aengaende tsallarps vandē sentenciē/sal onse Grefnier hem regulere nae rapport gelt van onsen Raidsclupdē/te wete als tselsoe bedragē sal. xxiij. oft xvi. schell/sal hij hebbē. v. rinsguldenē/en voor tsegel xx. stuvers. Ende als tselue rapport bedragē sal. xij. oft. viij. schell/sal hp hebben drie rinsguldenen/ende voor tsegel/thien stuvers. Ende als tselue rapport be draegen sal. iij. schellingen/3oe sal hp hebben. xx. stuvers/ende voor tsegel. vij. stuvers/akoe verre allimē

h h

die begeert beſeghel te hebben. Ende indien bi den
Raidt om groote difficulteyten bevondē int proces/
oft om grootheyt vandē arbeit meer getaxeert wor
de voor: trapport. Soe; al die Grefſier hem regulere
nae die taratie vanden Houe/ en̄ dier gelijcke in ma
terie van decreete. Ende die ſentencie eens geloft en̄
betaelt; ynde/ indien die andermael by eenighe van
den partijen begcert wordt. xx. ſtuwers.

(Dat. C. en̄. lxxij. artikel.

Item van een interimement van remiſſie/ Kappel
van bāne oft abolicie die geerpediert; ym/ onder tſe.
gel vanden groenen waſſe/ t; y voer een oft meer per
ſoenen/ daer geen proces op en valt/ mair wordt ge.
interineert by conſent van partijen en̄ den officier. lx.
ſtuwers. en̄ voor: tſegel. x. ſtuwers. Ende valt dair pro
ces op; oe dat ſcriſtueren gemaect worden/ vijf rijnſ.
gulden. ende voor: tſegel. xx. ſtuwers. Ende van inte.
rimement van pardoene ofte abolicie geerpedieert
onder tſegel vanden roedē waſſe daer gheen proces
op en valt/ en̄ voor: een perſone oft meer. xxx. ſtuwers
Ende voir tſegel. vi. ſtuwers. En̄ valt daer proces op
met ſcriſtueren. lx. ſtuwers/ ende voor: tſegel thien ſtu
wers. En̄ om een pardoen in forme van abolitie te
regiſtreren ſonder interimement. xx. ſtuwers.

(Dat. C. en̄. lxxij. artikel.

Item van cōmiſſien van duerwaerders en̄ booden
oft andere officieren ende van giften van kerckē be

neficien/vicariē/cofteriē/auctorificiē/cōfirmaciē/ef
dier gelijcke/in dubbelde starte. l. stuūs/en voor tse
gel. xxri. stuūs. En als eenige cōmissiē geexpedieert
wordē by prouisie. xx. stuūs/en vandē eedt te tepcke
nen opte cōmissiē. vi. stuuers. Itē vā een aduūjs buy
ten slants gaende. xxiiij. stuuers/en binnē slāts. xij.
stuūs. Itē van eē beslotē brief om wettē te vernieu
wen. xv. stuūs. En van alle andere besloten brieuen
gaende binnē slāts. iij. stuūs. En vā beslotē brieuē
gaende buytē slāts alst partijen roert. xij. stuuers.

¶ Dat. C. en. lxxiiij. artikel.

Item van een Saultuegarde. vi. stuuers/ende vooe
tse gel. ij. stuuers/Item van een compromis. iij. stu
uers/ende isser vele arbepts in te doen/ter taxatie vā
den Houe. Item van een acte van slakinghe simpel
oft bochtichte. iij. stuuers.

¶ Dat. C. en. lxxv. artikel.

Item vā een willige acte van condēpnatie simpel
iij. stuūs. En van eē willige acte vā cōdēpnatie roe
rende iaerlicre renten met ppotheke/huwelicrsche
voorwaerdē/cōtractē/boelschepdingē/cōuētie/maic
kinge/en dier gelijcke sakē van iportatiē/gepasteert
voordē Houe. x. stuūs/en voor tse gel. ij. stuuers. En
voor registrerē van willige acten vā cōdēpnatiē die
wi vā nu voirtaē geregistreert willen hebbē. iij. stu
uers. Ten ware datter veel materie en arbeids inne
te doene waere/alsdan ter taxatie vanden Houe.

h ij

Dat. C. en. lxxvi. artikel.

Item van acte van deffault oft van cōparauit daer bij partie geabsolueert wordt vander instantie. viij. stuuers. Ende voor een deffault oft comparuit daer bij een andere mandement ofte daeginge geconsenteert wordt. ij. stuuers. Ende voor tmandement. iij. stuuers. Ende voor tsegel een stuuer.

Dat. C. en. lxxvij. artikel.

Item vā een proces daer af geappelleert is te soucken te slupten en vande besloten brieuen omme bouē inden grootē Raidt te senden/tsamen. xvi. stuuers.

Dat. C. en. lxxviij. artikel.

Item van een ghelepe/saulfconduyt/passaige ende dier ghelijcke gheerpedieert in forme van placcaet/omme alrehande personen te comē tot eender vrier mercte of tot een offlaet/of om eē bede oft aelmiffen doer tlant te hebbē. thien stuuers. Ende voor tsegel ij. stuuers.

Dat. C. en. lxxix. artikel.

Item van een Dictum van een sentencie/hoe dat zij vier stuuers/des soe en sal die verliestet niet gehouden wesen eenige sententien ofte appointementen te lossen. Itē van eē acte van taxatie van costē. iij. stuuers. En van die costē te tepkenen/twee stuuers/als

hy oft zynē substituyt int tareren present is. Itē van een copie ofte extract die stuiers/ten waere dat dye seer groot waere/all dan ter taratie vandē Houe.

Dat. C. en. lxx. artikel.

Item van allen Acten/ Appointementen/ Bessotē brieuen/ Mandemēten/ Placcaten en allen anteren expeditien/ ons oft onser hoochept roerende oft ghe expedieert bydē Houe ex officio/sonder versouck vā pemande die daer mede gheprofiteert oft beholpen waere/ Nichil/ Des sullē onse secretarpsen/ bysonder die ordinarpsen dē Grefsier behulpelick zyn/ om sulc hesaken te helpen expedierē/ als zj des vandē Grefsier verfocht sullen wesen.

Dat. C. en. lxxi. artikel.

Item die Secretarpsen en sullē anders niet teycken noch expedieren dan mandementen oft prouisen van iustitien/ genoemt venuencourten/ besloten brieuen die hē byden Houe beuolen en belast sullen worden. Item die Grefsier en die Secretarpsen en sullen niet meer mogen epschen oft erigeren dā den taur voorē en begrūpt/ op peyne van arbitralick gecorrigeert te wordē. Ende insgelix en sullen die clercken vandē Grefsier gheē drinckgelt mogen epschē of erigeren van eenigerhande saken dan alleenlick van Sentencien bouen vistrich croenē/ Interinēmēten/ Cōmissien van officien/ of ouerleueringhe van sacken oft munimenten nae ouder gewoenten.

h iij

Dat. C. en. lxxij. artikel.

Item tē eynde dat die Executeurs/Duerwaerders oft Exploictiers van nu voortāen moegē wetē hoe datse hem draegen sullen int executeren vandē Sentencien oft vonnisse/waer in groot gebreck/abups ende ongeregelthept gheweest is/als wy verstaen. Soe wordt geordonneert dat alle sentenciē ofte vonnissen begripende executie/ter executien gestelt sullē worden/nae hoere forme ende inhoudē. Te weten. Sentencien gegeuen in reele actien daer bñ den aenlegger pet aenghewesen is/sullen bñden exploitier realick ende by seften geexecuteert worden/ende dē aenlegger gestelt in tghene dat hem aengewesen is ende die occupateur daer vupt gestelt. Ende desghe lict in materien van possessien/daer die aenleggher obtineert/sal die verweerder gestelt worden vupter voirē possessie/ende die aenlegger dair inne gheset ende ghehouden. Nair obtineerde die verweerder hebbende genomē conclusie omme gemainteneert te wesen/soe sal bñ ghehouden worden ende gemainteneert inde possessie van tghene daer questie of is/ende sal alle belet ter contrarie ghedaen af ghedaen worden. En obtineerde die verweerder int petitoir/soe en valt daer gheen executie dan alleen van die costen/indien die aenlegger daer inne gecondēpneert is/ende die getauxeert ende gedeliquideert sijn.

Dat. C. en. lxxij. artikel.

Item in personelen actien daer eenige somme van

penningen pēnant aengewēsen is/salmen procedē
ren inder manieren hier na volgende. Te wēren dat
die exploitier ofte duerwaerder metter sentencie en
executo:ie hē sal transporterē andē gecondēpneer
den/en sal hem sommerē te betalen die somme van
der condēpnatie/in handē van hē exploitier binnē
dētijt van. xxiij. vuprē/hē signifierende dat bi gebre
ke van diē hi sal moetē voirts gaē met zjn executie.
welcke. xxiij. vuprē ouergestrekē zijnde/indien dair
geen betaelingē gedaen en is/sal hi dēseluen ander
werf verlocken dat hi betaele die somme int vonnis
se begrepen/ofte dat hi hē wjse eenighe goedē daer
hij zjn executie aen doen mach/omme mits dien te
moghen commen totter voirē somme.

Dat. C. en. lxxiiij. artikel.

Item is die gecondempneerde refuserende dilape
rende oft vertreckende die voirē betalinghe te doen
oft te bewjfen goeden/opte welke die voirē execu
tie soude mogen gedaen worden/die exploitier oft ex
ecuteur sal nemen in zjn handen van die haeflijcke
goedē toe behoerēde dē gecondēpneerde in sulcker
quanterept dat hi dier genouch hebbe om zjn execu
tie daer aen te doen/ende sal in presentie vanden ghe
rechte vander plaetse dair die executie sal gheschien
ofecnige van dien/die hi ghehouden sal zjn daer toe
teroupen/ende die geroepen te comen behoudē hie
ren redelicken sallarps/maken eenen behoirljcken
inuentarps ende declaratie van die voirē haefelic
ke goeden/bij hem als voeren ghenomen.

Dat. C. en. lxxv. artikel.

Item die voire goeden alhoe genomen en geinuen
toieert; ynde sal hy die moeten houden en bewaere
oft doen houden en bewaeren den tijt van ses gehee
ledaegen/ binnen welken tijde die gecondempneerde
sal moeghen betaelen. Ende by dien middele; y goe
den weder hebben/ betaelende alle die costen ter cau
se vandien gedaen byden executeur/ mit oick den sal
larps van; ynder executien/ ende of binnen die voir.
screuen ses dagen die gecondempneerde ghee naer.
stichept en dede; yjn partpe te betaelen ofte contente.
ren/ zo sal die voirscreuen executeur/ gebuert die exe
cutie in eenige steden/ die voirscreuen goeden open
bairlick stellen te coope/ ter plaetsen daermen merct
dach houdt/ op eenen merctdach/ ende sal die vercoo
pen ende leuerē den ghene die de laest verhoocht en
meest daerome biedende is.

Dat. C. en. lxxvi. artikel.

Item geschiet die executie opt platte lant/ oft plaet
se daer gheen merctdagē en yjn/ zo sal die executeur
des naeste sondaechs of heylighdaechs voor die noe
ne inde prochie kercke vander pleckē daer hi die goe
den ghenomen sal hebben onder die hoechmisse pu
blieren ende condighen dat hy by weghe van execu
tie genomen heeft veel haeffelicke goeden/ toebehoe
rende eenen alsulcken persoē/ ende dat hy in menin
ghe is die te vercoopen in sulcke plaetse/ ende tot sulc
ken daghe/ twelck hy laet wetē ten eynde oft pemāt

daer of pet hebben wilde dat hy dair komme/en dye
voirscreuen ses daghen ouerleden ;ijnde sal hier ter
voirseyder plaetsen ende dage doen die vercopinge
als bouen. Van welke vercoepinge hy sal maeken
register ofte memorie/verclaerende int langhe hoe
veel elck stuck vande vercofte goeden vercoft sal we-
sen/ende wien die vercoft ;ijn/om rekeninge dair of
te doenden ghecondempneerde tallen tyden als mē
die sal willen hebben/ende hy des versocht sal wesen
Ende vande penningen commende vande voirscre-
uen vercofte goeden sal die executeur ofte duerwaer-
der den crediteur van sijnder scult contēteren/nemē
de quitancie ten prouffite vanden voirscreuē ghecondēp-
neerde ende gheexecuteerde/ende sal oick daer of ne-
men die costen bij hem ghedaen om die voirscreuē execu-
tie volbracht te hebben/ende tsurplus sal hy weder
gheuen den geexecuteerde/op datter eenich surplus
is. Ende sal hem ooc doen rekeninge van ;ijnder exe-
cutie/op dat hijt begeert/ende sal die voirscreuē executeur
als hy die voirscreuē haeffelicke goeden sal vercoepē
voirscreuē sekerheyt die vercopinge moegen doen in
iegenwordicheit vā eenigē vandē gerechte vander
plaetse/ende van hem nemen certificatie van die ver-
coepinghe der voirscreuen goeden/met goede speci-
ficatie als bouē/om in sijnder voirscreuē rekeninge daer
afte doen blijcken.

¶ Dat. C. en. lxxvij. artikel.

Item indien die geexecuteerde hem wilde opposerē
teghens die voirscreuē executie/die exploitier en sal hem

niet ontfangen als opposant. Maer indien yemant anders hem wilde opposeren omme dat hij bij auē tuere soude willen seggē dat die goeden bij dē exploi tier te coepe gestelt oft eenige van die zyn eppen goeden zyn/ of aen hem verbonden of omme andere sa ken/ Indiē geualle sal die voirē exploicteur dē voirē opposant ontfangen tot oppositie/ ende sal hem be hoirljcken dach betepkenē omme te seggē die sake van zyn der oppositie/ ouerscriuende den Houe wes hem dies aengaende wederuaeren sal zyn/ en aduer teren den opposant van tgene dat int naeste articule hier naer volcht ende sal dit al signifieren den genen voordē welcken hy die executie sal doen ten eynde dat hij ten voirē dage comme om die voirscruen sa ke te hoeren ende daer tegens te seggen ende te sien ordonneren alst behoiren sal/ indient hem belieft/ en dien tijt hangende/ en tot dat daer op geappointeert sal zyn/ sal die voirscruen executie bliuen gescoist/ al zo verre alst aengaen mach der saken daer om een derde hem geopposeert sal hebben als voren.

Dat. C. en. lxxviij. artikel.

Item eist dat die voirscruenē opposant compareert ten voirē dage hem betepket/ hi sal worden gehoirt en die wederpartye die de voirscruen executie heeft doen doen ter contrarien/ ende partijen sommierlic ke gehoirt sal daer op geappointeert worden bij den Raidt als dat behoeren sal/ het zij die voirscruen exe cutie te voldoen of niet/ ende indien die voirscruen opposant ten voirscruen daghe niet en cōpareerde

;oe sal teghens hem gegeuen worden deffault/ende
vuyt crachte van dien verclaert dat die voirf execu-
tie sal voldaeen worden ende huere voortganck heb-
ben/en sal die voirf opposant gecondempneert wor-
den inde costen/schade en interessen vanden ghenē
die de voirfcreuen executie hebben doen doen.

¶ Dat. C. en. lxxix. artikel.

Item indiē die voirf gecondēpneerde gheen haeffe-
liche goeden en heeft daer op men executie soude mo-
gen doen/of dat hy niet goets genouch en hadde be-
wesen ¶ Indien geualle/en nae dat die executeur naer
sticheyt gedaen sal hebben van dat te ondersoecken/
twelck hy gehouden sal wesen te doen/en oick te cer-
tificerē by zyn relatie;oe sal die voirf executeur mo-
gen procederē ende nemen in zynen handen erfelic-
ke ende onberoerlijcke goeden den voirf gecondēp-
neerde toebehoirende tot dat hijer ghenouch hebbe
om zyn executie te voldoen.

¶ Dat. C. en. lxxx. artikel.

Item eist dat onder die onberoerliche goedē;ijn ey-
gen goeden/die executeur sal die eerst nemen/en en
zjn daer gheene of datter niet genouch en;ijn;oe sal
hy nemen die thjns goeden/ende eist dat die noch
niet genouch en;ijn;oe sal hy ondersoek doē oft pe-
mant den voirf gecondēpneerden yet sculdich is/of
eenige onberoerliche goeden den seluen gecondēp-
neerde toebehoirende/besit oft onder hem heeft/en

daer aen doen zijn executie/ende bi ghebreke vā tge-
ne dat voirscreuen is;oe sal hij nemen die vruchten
vanden leengoeden/alsoe verre als die souffisant zijn
om te furneren der executie/ende indien niet/sal sonder
preuidicie vanden leenheere moegen procederen op
die leengoeden/welcke onberoerliche goeden/thijn-
sen/crediten/vruchten van leenen/of die leengoeden
bij gebreke als voeren hy stellen sal in onsen handen
om daer op zijn executie te doen/ende die hantsettin-
ghe gedaen zijnde/sal hy dat signifieren den ghecon-
dempneerde/hem verbiedende van onsen wegghen
die voirscreuen parcelen van goeden eenichsins te
toncheren oft handelen. Naer hem daer op laeten
doen zijn executie/alsoe dat behoerē sal ende oick tsel-
ue te signifieren den leenheere/ten eynde dat hij niet
en doe in preuidicie vander voirscreuen hantstellin-
ghe ende executie.

Dat. C. en. lxxi. artikel.

Item nae die voirscreuen hantsettinge sal die exe-
cuteur die erfelijcke goedē stellen te coope met vier
openbaer geboedē/inder maniere ende inder plaet-
se hier nae verclaert. Te weten des eersten sonnedag-
ghes nae dat hy die voirscreuen erfeliche goeden/
thynsen/crediten/vruchten van leenē/oft oick leenē
sal hebben ghestelt in onsen handen/sal hy hem trāf
porteren inde kercken ofte prochien daer die goeden
zijn geleghen/ende aldaer ten tijde vander hoechmis-
se ende ter presentie vanden volcke aldaer vergadert
zijnde/sal hy segghen ende openbairlick verclaren

dat hy by executie ghenomen heeft alsulcke ende alsulcke goeden/ende gestelt in onsen handen om daer aen te executeren/doende aldaer volcomen declaratie vanden voirschreuen goeden/vander waerde der seluer iaerlicke ende vande last diese sculdich mogen wesen te draegen/soe verre het sal mogen comen tot iijder kennisse/ende is daer yemant diese coopē wilt die cōme tot hem/hy sal hem ontfangen/om voirts die geboden gedaen ende voldaan ende tdecreeet toe gewesen/die te leueren den meest dairōme biedende ende laestwerf verhoegende.

Dat. C. en. lxxxij. artikel.

Item eist dat die voirschreuen publicatie gedaē;ijn de dair yemant compt die de voirschreuen goedē wilt coepen/die executeur sal hem ontfangen/ende oick ynen goodspenninck voordē voirschreuen coop/en sal den voirschreue coop scriuen ende oick den persoē oft personen die dat ghedaen sullen hebben/ende in sghelick den dach vander vercoepingē.

Dat. C. en. lxxxij. artikel.

Item nae dat die voirs publicatie gedaen sal wesen inder manieren voirs sal hem der executeur transporterē inder naester goeder stadt vander plaetsen dair die voirschreuen erfelike goeden sullen iijn gelegen op dat iij niet en iijn in goede stedē en aldaer ten naesten merctdage ter plaetsen dair mē gewoenlichē is

publicatie en geboden te wene ter vuyren alst volck
best vergadert sal wesen/sal hy roupen en publiceren
dat hy die voirre goeden heeft genomen by executie/
en sal alsoe doen als hy gedaen sal hebbē inde voirre
prochie kercke/ende voirts meer/is daer pemāt die
voor die goeden pet geboden heeft;/oe sal hy dat ver-
claren seggende/ Is daer pemant diese verhoogē
gen wilt die cōme tot hem/ende hy sal hē ontsangē/
ende dat is teerste gebodt.

¶ Dat. C. en. lxxxiij. artikel.

Item dē eerste sondach nae den sondach dat deerste
publicatie gedaē sal wesen inder kercken/sal hy doē
die tweeste publicatie vādē voirre goedē inde prochie
kerckē/en inder voirre goeder stadt en naeste mercc.
dach/en inder maniere voirre/en dats tweeste gebot

¶ Dat. C. en. lxxv. artikel.

Item den tweesten sondach daer nae sal men doen
tderde gebot/inder manieren als bouen/verclaren.
de dattet is tderde gebot.

¶ Dat. C. en. lxxvi. artikel.

Item den derden sondach daer nae sal hy doen als
bouen en sal verclaren dattet is tvierde gebot ende
altoes/in geualle dat pemant daer cōmedie de voirre
goeden verhoecht sal hy die hoechnisse verclaren.
tē waire sake dat thof in clepne sakē om merckeliche

redenen ordinerde die voorscreuē kercke ende merck
daechs gebodē anders gedaen te worden.

¶ Dat. C. en. lxxxvij. artikel.

Item eist dat pemant hangende ende duerende die
voirf geboden hem daer tegens wilde opposerē om
dat hi sal willen sustineren/die erfelike goedē/chijn
sen oft leenen diemen stelt te coope zjne te wesen oft
recht van renten oft eenige andere hoedanich dattet
zj daer op te hebbē/Indiē geualle/daer sal die voirf
executeur den opposant ontfangen tot oppositiē als
bouen/ende sal niettemin procederen totter voldoe
ninge der voirf geboden/sonder die daer ome in ee
niger manieren te dilaperen/ende insghelijcx wilde
hem die geexecuteerde opposeren oft appellerē daer
omme en sal die voirscreuen executeur niet verbep
den die voirf geboden te voldoen als bouen.

¶ Dat. C. en. lxxxvij. artikel.

Item die voirf geboden gedaen ende voldae zjnde
sal die voirf executeur daegen teenen gelegenē dae
ge/die ghene die de voirf erfelike goeden/chijnser/
vruchten oft leenen verhoicht sal hebben/en die ge
executeerde ende opposant ofte opposantē elck in zj
regart. Te weten den voirf coopere oft laest verho
gere om zjn handen te pdelen vanden penninghen
daer op die voirf coop staet/ende tdecreet te ontfan
gen/ende den geexecuteerden omme tdecreet vandē
voirf goeden den coopere te sien anwijzen/en den cre

diteur ofte creditieren/van die penningen cōmente
vandē voir̄ coope/sien betalinge doen/ende oick te
sien daer of nemen die costen vander voir̄ executie/
ende te ontfangē tsurplus op datter eenich surplus
is/ende die opposant oft opposanten op datter eeni-
ge;ijn/ō me te segghen die redenen van hoerlypden
opposicie/ende;ijn daer eenige appellanten/sal dair
afoick menciemaken in;ijn relatie.

Dat. C. en. lxxxix. artikel.

Item vā alletghene des die voir̄ executeur gedaē
sal hebben/te weten vandē voir̄ gebodē/ende van-
de daeginge als h̄j die sal hebben gedaen vandē ge-
nen die de voir̄ erfeliche goeden/chijnsen/vruchtē
oft leenen sullen hebben gestelt ten prijse vandē ghe-
nen die hem sullen hebben geopposeert of die geap-
pelleert sullen hebben/op datter eenich;ijn/vanden
daege die hy den partien sal hebben beschepdē ende
generalick van;ijn exploiten/sal hy ouerscriuen wel
ende int lange/en sal;ijn relatie hechten onder;ijnen
segel oft hantepcken aen derexecutoie vandē vormis-
se oft andere acten begriypende executie.

Dat. C. en. xc. artikel.

Item ten daege geprefigeert sullen die voir̄ partiē
elcdeeen tegens dandere gehoor worden/en insge-
licke die opposanten oft appellantē/Indien dair eeni-
ge;ijn die welke sommierlick ghehoirt/zal daer op
bijden Houe geappointeert worden alst behoerē sal

En indien dair gheen opposanten oft appellatē en
zijn ofte die oppositien ofte Appellatien gewijdeert
zijnde sullen daer nae die brieuen van decreete bereept
gemaect wordē nae ouder gewoenten/wel verstaē.
de dat die voirē brieuē vā decreete bereept wesende op
eenē rechte dach gebrocht sullen worden inden Raide
en aldair in presentie vā een pegelick die dair zjn sal
willē/sal bi dē greffier opēbaerlick verclaert worden
dat allulcke brieuē vā decreete bereept zjn om te bese-
gelē/en vragē oft daer pemāt is die de voirē erfelic-
ke goedē/chijfen/vruchtē oft leenē meer wilt verhoe-
gē/en is daer niemāt soe sullen die voirē brieuē van
decreete opēbaerlick gesegelt worden. Maer is daer
pemant die verhogē wille/hi sal daer toe ontfangē
worden totten ofnemen des segels vanden wasse.

Dat. C. en. xxi. artikel.

Item voorē decreet besegelt zijnde/en die pēningē
inde Grefte wesende sal den cooper zjn decreete gele-
uert wordē/en die possessie vandē gedecreteerdē goe-
den gegenē worden bijden ghenen diet behoeren sal
aendē welckē men sal scriuē en beuelē van onsen we-
gen dat hijt alsoe doe/mits ontfangende zjn rechtē
ende in geualle hij wepgerde des te doene/soe sullen
wij bij onse officiers dat selue doen doē tot versekert-
heyt vandē cooperere. Ende oft die cooperere ten daghe
vande interpositie vanden decreete en zegelinge van
dien met zjnē pēningē niet en waere bereept om die
selue penninghen inde Grefte te legghen/soe sal ten
eersten rechte daghe daer nae volghende selfde goet

weder vercoft wordē en̄ indien tselfde als dā min gets
dat sal comen tot preiudicie vandē eersten cooper.

(Dat. C. en̄. xcij. artikel.

Item die penningē als voirt es inde Grefse wesen.
desullen die den impetrant oft impetranten oppo.
sant ofte opposanten/appellant ofte appellantē/nae
volgende den teneur vanden decreete geleveret en̄ ge.
describueert worden/behoudelick souffisante raucie
die elcx van hē/van;ijnē ontfanck stellē sal omē daer
af restitutie te doen/indiēt naemaels in rechte beuō.
dē wordepemāt āders beter recht daer toe te hebbē.

(Dat. C. en̄. xcij. artikel.

Item als eenige executeur;ijn executie voldoen sal
hebben in materie van decreete oft diergelicke sal hij
;ijn rekeninge ouergheuen in gescrifte te Houe./In
den welken begrepen sullen wesen alle die partijen
vanden ontfange/ende costen/alsoe wel van;ijnē da
gen en̄ vacatien als anderzins/teghen welke reke
ninge die geexecuteerde ghehoort sal worden oft hy
pet seggen wilt ter contrarie/ende t surplus/op dat
ter eenige is sal der executeur gheue den geexecuteerde
indien hijt hebben wil/en̄ hij cōpareert/oft anders/
hij sal dat setten inde Grefse oft elders daert hem ge
ordineert sal wesen bijden Houe.

(Dat. C. en̄. xciiij. artikel.

Item en sullen gheen executeurs vuyt crachte van eenighe sentenciē oft executien op sentencien mogē apprehenderen den gecondempneerde in ;ijnē persoen; soe verre hi bewijst oft den executeur blijcke vā eenighe haeffeliche ofte erffeliche goeden souffisant ;ijnde voor die executie/ inder manieren als bouen. Maer indien die gecondēpneerde in gebreke waere te bewijzen haue ofte erue souffisant ;ijnde voor die executie/ en dat dē executeur niet en blijcke vā eenige goedē daermē dē executie aen mochte doen/ soe sullen die voirē executeurs mogen apprehenderen den persoen vandē gecondempneerden/ en die leyde gevangen ter naester goeder stadt ofte andere sekere plaetse/ en die leuerē den officier die welke gehouden sal wesen ;ijn vangenisse te leenē/ en ten voirē gecōdēpneerde te bewarē tot ;ijnē laste/ en tot colte vandē impetrant oft vandē executeur die dat begeren sal.

Dat. C. en. xcv. artikel.

Item wanneer pemat tegens een andere gecōdēpneert sal wesen inde coltē/ die condēpnatie sal hebbē tot ;ijnen prouffite sal ;ijn costen doen stellen bi declaratie in geschrifte/ en indien die procureur vanden gecondēpneerde die niet en wil ontfangen/ sal versouckē mandemēt om ;ijn wederpartie te doen verdachuaerdē/ om die voirē costen ouer te nemē/ die te sien taurerē/ oft diminutien daer tegens te gheue. Welcke mandement met inthimatie hem sal worden verleent/ en vuyt crachte van dien sal hij ;ijn wederpartie mogen doen dagen teenen gelegenen daege/ om

die voirē costen te sien tauxeren oft diminutien daer
tegens te gheuē hē sendende die copie van die voirē
declaratie getepkent bijden Grefier oft een vanden
Secretarissen vande Houe/ende falliert die gedaich
de ten voirē daege te commen/deffault sal teghens
hem gegheuen worden/ende vuyt crachte van dien
deffaulte sal vorder geprocedeert worden totter taxa-
tie vande voorscreuē costen als voeren geseyt is. En
indien hy compareert ende wil diminutien ouerleg-
gen/die voirē diminutiē sullen ontfanghen wesen/
ende men sal doē die voirē taxatie die oogen daer op
hebbende alst behoeren sal. En die costen getaxeert
zijnde/indien die voirscreuen gecondempneerde bin-
nen vierthien daeghē willichlick niet en betaelt sal
die triūphant voirē die getaxeerde costen moeghen
doen executerē/mitsgaders die oncostē vande duer-
waerdere/al tot laste vande gecondempneerde/niet te-
gestaende dat die zelue gecōdepneerde nae die voirē
xiiij. dagen en binnē. xiiij. vuyrē naeder sommatie
bereypt waere die getaxeerde costen te betaelen.

Dat. C. en. xcvi. artikel.

Item om te doen die voirē taxatie/sal die declaratie
van costen met die diminutien gebracht worden opt
buffet en gesien byden Houe oft Cōmissarissen die
de Stadthoudere oft in zijne absentie die President
dair toe ordonneren sal/die welke voor hem hebbē
sullen principael proces/indient noot is/om dair op
te hebben allulcken regardt alst behoiren sal.

Dat. C. en. xvij. artikel.

Item sal oick getaxeert worden die executore die ge-
heuen sal worden op die voirs taratie die welke in-
houden sal dat de executeur die voirscreuē taratie stel-
le ter executie ten coste ende laste vanden geexecuteer-
de/ en daer of hem seluē betalen bij zijnder hant voor
dē tijt dat hy sal vacerē inde voirs executie als bouē/
om te verhoedē dat mē niet en hebben costē op costē
ten waere dat die gecōdēpneerde willichliche betael-
de sonder executie tegēs hē te doene in welckē geual-
le vander getaxeerde somme of getogen sullē wordē
vijf stuiuers/ voer die voirscreuē getaxeerde executie
en sal thof moghē taxeren redelick sallarps voor die
vacatiē diemē doen sal doende die voirscreuē taratie
aensiende die grootheyt en den arbeyt vande taxre
die welke ontfangen sal worden bij den Grefnier en
bestet worden daer thof ordonneren sal.

Dat. C. en. xvij. artikel.

Item eist dat hem pellant gevoelt oft wilt seggē be-
last te zij by eenige rechterē het zij by interlocutoire
oft diffinitive vonnisse binnen onsen voirscreuē lan-
dē gegeuē/ en hi daer of wil appellerē. Hi sal gehou-
den zij dat te doene binnē thien daegē/ te rekenen vā
den dage dattet vonnisse was gegeuē of dat tot zij-
der kēnisse gecōmē is/ dien dach daer inne begrepē.

Dat. C. en. xix. artikel.

Item alle appellanten sullen mogen renūchierē vā
hoere appellatien binnē achte daegen nae dat zij ge
appelleert sullen hebben/dē dach vander voirscreuē
appellatie/eñ den dach dat zij sullen renūchierē daer
inne begrepen/behoudelick dat zij die voorē renūchi
atie doen voordē voirs rechteren daer af zij geappel
leert sullen hebben/oft ten voirs rechterē binnen die
voirs achte dagē behoerlick insinuerē/eñ dat vande
voirscreuē renūchiatie bi brieue oft instrumēt auctē
tichelick bljcke/sonder boete vā drie pondē te betalē/
ten waere dat hi mādemēt in appel verheuē hadde.

¶ Dat. CC. artikel.

Item wanneer eenighe appelleerte oft zijn Procū
sal willen renūchieren van twonnisse/sal gehouden
wesen te doē den behoerlicken eedt/dat selue gesiet
sonder fraude/collusie ofte baet te hebben van sulcke
vonnisse/of om ons te defrauderen van zijn boete.

¶ Dat. CC. eñ. i. artikel.

Item dat die Appellanten van twonnisse van laege
rechters composerende oft transigerende met haere
partie/gehouden sullen wesen binnen ses wekē nae
de compositie te comparerē in persone ofte by haer
Procūrs/daer toe macht hebbende/eñ renūchieren
vā hoere appellatie/eñ betalē den Kētmeester van
den exploitē drie Karolus gulden/oft bij gebreke vā
dien sal die Procū generael oft den Kētmeester voirs
creuē mogen executeren die boete van tfol appel.

¶ Dat. CC. en. ij. artikel.

Item sullen die duerwaerders gehouden wesen die cautie bi hemliedē genomen voir die boete van tfol appel te leueren in handen vanden voirscreuen rent meester binnen vier daghen nae date dat zijt exploit gedaen ende weder inden Hage gecomen sullen wesen oppeyne van suspencie voor deerste repse en priuatie voor die tweede repse.

¶ Dat. CC. en. iij. artikel.

Item waert dat pemant van ons impetreeerde congie om te accorderē inde voirscreuen sake van appel sal dimpetrant oick moetē betaelen die selue drie pōden van .xl. grooten tonnen prouffijte

¶ Dat. CC. en. iiij. artikel.

Item alle apellantē vande laege rechteren die huerre appellatie sullen willen veruolgen sullen die moeten releuerē binnen twintich daegen nae dat die geinteriecteert sal wesen/oft anders sal dappellatie gehouden;ijn voor desert.

¶ Dat. CC. en. v. artikel.

Item sullen die van onsen Raide in Hollāt als prouinciale rechters die kennisse hebben van alle vonnissen ter laeger vierschare gewesen in cas vā appel ofte reformatie alleer partiē in onsen grootē Raide

k i

in iustitie ontfanghen sullen mogen worden. Ten zij
datter privilegie ofte ander recht is ter cōtrarie. En
en sullen die vanden Raide in Holland geen brieuen
oft provisien in cas van appellacien expedieren die
welcke eenighe gracie oft requeste ciuile begrijpen.
Maer sullen alleen in saken van appellacien ofte re-
formatien expedieren provisie van iusticie.

¶ Dat. CC. en. vi. artikel.

Item om behoerlic te releueren die voirē appellati-
en sullen die appellanten binnen den voirē tijt van
twintich dagen gehouden zijn te moeten nemē mā-
dement in cas vā Appel/en te doen dachuaerden die
partie/ten prouffite vāde welke vonnisse oft apoin-
tement geguen is/en oick ten voirscruē daeghe in-
thimeren die rechteren die gegheuen sullen hebben
vonnisse oft appointment daer van geappelleert
is/ende hem doen gheuen behoirlichen dach.

¶ Dat. CC. en. viij. artikel.

Item/En oft by verstant oft faueur vanden execu-
teur den dach te lange waere gestelt sullen die geap-
pelleerde ofte geinthimeerde/vandē Stadthouder
President en raide mogē obtinerē brieue van antici-
patien/die hē verleent sullen wordē/bijden welken
zij dē appellāt oft reformāt sullen mogē doen antici-
perē/welcke anticipatie mitsgaders terexploit sal wor-
dē getaxeert/indiē hi triūpheert/en indiē dē appellāt
geanticipeert;ijnde/tē daege dienende niet berept en

ware;ij grieuē te verclaerē/mē sal hē cōsenterē noch acht daegē sonder meer. En̄ indien hy als dan in gebreke is te verclaerē;ij grieuē/sal;ij appellatie verclaert worden desert/en̄ gecondēpneert worden inde boeten van tfol appel/ende indie costen.

Dat. CC. en̄. viij. artikel.

Item is tproces daer of geappelleert is/proces bi gescrijte/het sal te Houe gelept wordē en̄ partie geordineert dat;ij sien alle die stuckē vuyt gesondert tsecret indien daer eenich secret is/en̄ sullen ondervraecht worden oft daer al is. En̄ in geualle het daer al;ij/soe sullen die partijen cōcluderē als in proces bij gescrijte om tproces bij dē Houe geiugeert te worden/er eis dē actio an bene vel male/ende sal die appellant ontfangen wesen te verclaerē;ij beswaernisse ofte grieuē/ende die geappelleerde ter contrarien. **M**air indien eenich vandē partijen wilt seggen datter al niet en is die sal sommierlick gehoirt worden/ende partie aduerse ter contrarie. Ende al gehoert/indien tproces ontfangen wordt als proces bij ghescrijte/sullen die partijen geappointeert worden te scrifuen by memorien ende aduertissementē van rechte/ende daer by te vougen. **ic.** op dat noot;ij/om al gesien/daer inne te doen ende te ordonneren alst behoeren sal. **M**air indien tproces niet en waere ontfanghen als proces bi gescrijte/als dan sullen partijen naectelick gehoort worden by monde om te seggen alle tgene dat hem sal belieuen/ende die gehoirt/sullen gheappointeert worden alst behoeren sal.

Dat. C. Cē. ix. artikel.

Item oft geuele dat dappellant ten geprefigeerten daege niet en cōpareerde/ende die gedaichde ofte geinthimeerde oft eenige van hem dede bljcken van huerder daeginghe/hem sal gegeuen worden oirlof vanden Houe/en endedē;ij vander voirscreuē dachuaerdinge niet bljckē;oe sal hē gegeuen worden cōparuit/en een andere mādement ōme den voirscreuē appellāt te dachuaerdē/om te wjlsen tproffjt vā den voirscreuē cōparuit/dat welke sal;ijn oerlof vā den Houe/in geualle;p vande voirscreuē dachuaerdinge duechdelick doen bljckē/en sal den appellant in alle geualle verclaert worden qualicke gheappelleert te hebbē en gecondēpneert inde boeten vā tfol appel/ende inde costē/en sullen die partiē in materie van appel niet moghen appointeren sonder oirlof van ons te hebben.

Dat. CC. en. x. artikel.

Item. En in geualledappellant tē daege dienende niet en compt ghesurneert met twonnisse/ofte dede bljcken van;ijn diligentie/sal tot versoucke vanden geappelleerde die clause van inhibitie oft andere surceañ of gedaen worden. En indient bljct van behoirliche diligentie/sal die sake principael bljuen berusten/indien die ghedaichde tselue begeert/tot dat die sake omme twonnis te exhiberen bij compulsoriel oft anders gellecht sal;ijn.

¶ Dat. CC. en. xi. artikel.

Item om te euiteren die pdele en frivole appellatie tonrechte gedaen/wordt geordineert dat alle die gene die qualick appelleren van eenige laege rechteren sullen gecondempneert worden inde costen van partijen en in beternisse iegens ons inde somme van der tich ponden van .xl. grooten vlaemst pondt.

¶ Dat. CC. en. xij. artikel.

Item als vanden ghenen die niet en appelleren/mair verfoeken provisie in cas van reformatie/wordt geordineert dat den seluen bij onsen Raide alsulcke provisie verleent sal worden/alsoe verre als hij die versouct binnen staers/wel verstaende dattet vonnisse daer of;ij hem beclaegen zijn executie hebben sal op cautiedie de ghene die vonnisse voir hem hebben sal gehouden sal;ijn te stellen om te restitueren tghene dat hy oupt crachte van dien vonnisse sal ophesfen/indien naemaels bevonden worde dattet alhoe behoirdete geschien/zo verre selue is reparabel/in welken gheualle van nu voirtaen gheen staterin. ghegegeuen sal worden by onsen Raide voirscreuen ten waere datter sonderlinge saken toe diende daer of de Houe principalick bleke/en al worde naemaels verclaert dat vonnisse by den laeghen rechter gegeuen/wel ghegheuen waere/ende dat dimpetrant in cas van reformatie qualick betrocken hadde in reformatie/zo en sal dimpetrant nochtans geen boeten betaelen.

Dat. CC. en. xiiij. artikel.

Item waert sake dat pemāt beuonden worde met notoer calompnie een andere getrockē te hebbē om hem te vererē/het waere inde eerste instātie oft inde tweede die sal ghepunieert wordē nae die qualiteyt vāder calompnie/tot discretie vanden Houe.

Dat. CC. en. xiiij. artikel.

Item alle Sentencien van laeghe Rechteren/Soe pende materie van dijckaege/waterganghen/Sluysen/policien/boeten van officieren/correctionen/en andere vā gelijcke natuerē/sullen hebbē huere executie op cautie/niet iegenstaende appellatie en sonder preiuditie vādier/tē waere nochtās datter groote merckelike redene waerē/die onsen voirscreuē Houe ter contrarie souden mogen moueren of dat der executie vandē voirscreuen vonnisse waere irreparabel.

Dat. CC. en. xv. artikel.

Item als pemant bij eenige Sentencien interloctoer/Suppointemēt oft concessie van mandemēte bij onsen Raide van Hallant gegeven hem beuoelt beswaert/en daer of appelleert aē onsen grootē Raide sal niettemin by onsen Stadthouder/Presidēt ende Raide vā Hollāt inde materie principale voirts gheprocedeert wordē/alsoe verre als die sake reparabel is/tot dat hē van onsen wegen verbodē sal worden/en sal niettemin dappellant binnen thien daegen of

corteren tijt moeten ouergheue; zijn grienen in eenen
sack/daer inne leggende dacte van appel en rapport
temēt/daer of hy geappelleert heeft/ mitsgaders zijn
procuratie begerende vā onsen Raidt aldair/ die ge-
repareert te hebbē/ en sal die Grefsier gehouden; zijn
op die voirē grienē te tephenē den dach ende vuyere
als die ouergelueert sullen wordē/ omē daer bi te we-
ten die diligentie vanden Procūr/ en tselue ghedaen
zijnde sal die voirē screuen grienen metten twee sackē
vanden processe/ indient noot es/ ter stont brenghen
op t buffet/ om ter stont op die voirē grienen bijden
voirē Raidscluyden gedisponeert te worden die welc-
ke die sullen moghen repareren indien zij bewinden
dattet akoe behoirt te geschien. En indien by onsen
Raids die voirē grienen niet gerepareert en worden
binnē een maent/ sal dappellant; zijn appellatie voer
onsen grooten Raids mogen veruolgē/ wel verstaē
de dat hy in; zijn relieuement inserere; zijn grienen be-
houdelick oick dat hi duechdelick doe blijkē by acte
getepkēt bijden Grefsier van Hollāt wat op; ij grie-
uen geappointeert is/ oft dat hem geweigert of ghe-
dilapeert is/ bijden voirē Raide declaratie binnē de
voirē tijt van een maent op; ijne grienen te doen.

Dat. CC. en. xvi. artikel.

Item die ghene die hem benoelē sullen gegraneert
by eenige sentencie bij onsen Raids van Hollant ge-
geuen hoedanich die; zijn/ sullen gehoudē wesen dair
of te appelleren binnen thien daegen nae dattet ge-
kommen sal; zijn/ tot hoerder kennisse/ ende sullen ge-

houden sijn binnen veertich daghen daer nae/huer
Appel te veruolgen in onsen grooten Raidt/ende te
doen dachuaerden/ende inthimeren die gheene diēt
behoeren sal/oft anders en sullen zij niet gehouden
worden voor appellanten/maer sal haer appellacie
verclaert worden desert/wel verstaende dat die ghe-
ne die geappelleert sullen hebbē van eenige appoin-
tement ofte sentencie interlocutoir/bij onsen Raidt
van Hollandt gegeuen/ende hoere grienen dē Raidt
voirē ouer gegeuen hebben/verwachtende repara-
tie vande selue grienen/die voirschreuen viertich da-
ghen niet loopen en sullen dan vanden dach dat die
voirē onsen Raidt vā Hollandt op alsulcke grienē ge-
disponeert sal hebbē/des soe sullē zij mit alder naer-
stichept veruolgē expedicie op hoere grienen.

¶ Dat. CC. en. xvij. artikel.

Itē aengaende dachuaerdinge sijn personele oft an-
dere en sal mē niet mogē appelleren en sullen alle sen-
tenciē ofte appointemēten bi onsen voirē Raidt vā
Hollandt gegheuen/noepende die materie van dīc
kaige/water gangen/duysen/boetē van officiers en
andere van gelijcke natuere huere executie hebben
op cautie/niet iegenstaende de appellatie/en sonder
preiuditie vandier.

¶ Dat. CC. en. xvij. artikel.

Item allen Sentenciē oft Appointementē tot ver-
soucke vā onsen Procūr generael bij dē voirē Raidt

gegeuen/nopende policie/correctie van suppoecten/
amende/ciuile peyne oft mulcte pecuniele tot onsen
prouffite gewesen/sullen hebben hoere executie son-
der cautie/niet iegenstaende appellatie/ende sonder
preiudicie vandier/ende van allulcke vonnissen ofte
appointementen indien daer af geappelleert wordt
sal by onsen Procureur van Holland gheaduerteert
worden/onnen Procureur generael tot mechelen re-
siderende/ten eynde dat hy ons recht bewaere.

¶ Dat. CC. en. xix. artikel.

Item ordonnerē voirts dat van nu voirtan eermē
eenich vonnisse diffinitijf in onsen Raidt voirscreuē
gheuen sal/sullen die processen gebrocht worden op
tuffet inde Grefse/ende bijde partiē ofte huere pro-
cureurs in presentie vanden Grefsier geuisciteert/om
te weten oft alle die stucken daer sijn/naer inhouden
vanden inuentarpsen/en indien men beuindt dat al-
le die stucken daer sijn/sullen die processen ghesloten
worden/en gegheuen te rapporteren/ende en sal die
Grefsier daer nae voor die pronūchiatie vander sen-
tencie gheen vande partijen laeten visiteren oft duer-
sen sijn eyghen sack/oft sijn wederpartie sack/ten sijn
dattet selfde gheschie in presentie van beyde partijen.
En indien daer of geappelleert wordt/sal daer of mē-
tie gemaect worden/int eynde vanden voirscreuē von-
nisse daer toe vougende dese ofte gelijcke woerden/
Daer af geappelleert is geweest bij. N. in sijn prope-
ren persone/oft bij allulcke sijnne Procureur/ende en
sal die Grefsier oick al dan gheē vande partijen latē

rōmen aende sacken ten ;ij ouer die euangelisatie vā
den processe/partie aduerse nochtans daer toe geroe
pen/Ten ware dat den Grefnier wettelick bleke dat
gerenūcheert ware vander appellatie. En̄ indiē die
appellāt ;ij appellatie veruolcht/en̄ het beuolē wordt
die processen voirē ouer te senden/soe sullē die voirē
processen toegesloten en̄ besegelt akoe die waerē ten
dage vander pronūchiatie der voirschreue vonnissen
bi eenen properē bode ten coste vanden voirschreue
appellant/betaelende dē Grefnier ;ijn sallaris/ouer
ghesonden worden in onsen grooten Raidt.

Dat. CC. en̄. xx. artikel.

Item akoemen behoirt een pegelick in ;ijn iurisdic
tie te onderhouden ;oe hebben wij geordonneert en̄
ordonneren mits desen/dat van nu voirtaen gheen
vanden onderfaeten onser voirschreuen landen van
Hollant/Zeelant en̄ Vrieslandt den anderē sal moe
gen betrecken inde eerste instantie dan voir ;ijn ordi
narps ende dagelicren rechter binnen den seluē lan
de/noch oick in geesteliche sakē/inde tweede ofte der
de instantie bñ rescriptē ofte delegatien apostolicque
voor eenighe ghedelegeerde rechters/dan binnē die
seluelandē ende prouincien/interdicerende allen on
sen rechteren ende onderlatē contrarie van desen te
doen/ofte eenige saken tontfangen/ten waere in ge
preuilegeerde saken.

Dat. CC. en̄. xxi. artikel.

Item om̄ te scuwen inconuenienten die wel eer ge

buert;ijn/Soe ordonneren wy dat van nu voirtaen die mandementen en brieue by ons oft onsen Raidt geexpedieert niet ter executie gelept en sullen wordē binnen onsen lande van Hollant Zeelant en Vrieland/sonder alvoeren van onsen raide van Hollant te hebben behoerliche attache. Ende en sullen gheen bullen ofter rescripten apostolicque binnē desen landen te wercke gelept moghen worden sonder aluore behoirlich placet vā ons geobtrineert te hebbē.

¶ Dat. CC. en. xxij. artikel.

Item aengaende Remissien die by os gegeuē sullen wordē ordonnerē wi dat die ghene die de selue vā nu voirt aen impetreren sullen/het;ij een oft meer met die selue brieuen te comparerē binnen siers in persone voor onsen Raidt voirscreuē ende aldaer op;ij knien ter aerde ende bloots hoofts in alder oitmoedicheyt die voirscreuē brieue van Remissie presenteren/en tinterinement der seluer te begerē/gheuende hem geuangen in handē vandē voirscreuē Houe.

¶ Dat. CC. en. xxij. artikel.

Item dat die voire brieue vā Remissie dē Houe als voerē gesept is gepresenteert;ijde/en den impetrat geuangen bliuende/tot anders bydē Houe daer op sal;ij geordoneert dē ipetrat ofte ipetrantē verleent sal wordē mandemēt bydē Raidt omē te dachuaer. dē onse Procureur generael/die vriendē ende magē vanden doode ofte geinterresseerde partie/dofficier vander plecke/daer delict is geperpetreert/en allen.

anderē/die desake eenichsins roert en aengaē mach
oft hē partie sullen willē maken/om die voirē brieue
vā remissie/aende welcke voirē mandement onder
tūgnēt vandē Houe ghehecht sal;ij te sien interine.
ren oft die selue te debaterē en daer tegēs te seggē in
gewoenelijcker formē/van welcke Remissie en oick
mādemēte/die. Duerwaerder oft exploitier gehou.
dē sal;ij die partie diet aengaen mach copie te gheue
mitsgaders;ij relatie tot costē vandē impetrāt. En
indiē daer eenige opposantē;ijn/dē selue bereikenē
competentē dach als bouē/ten welcken daeghe die
voirē brieue vā Remissie openbaerlick en ouerhuyt
in presentie vandē impetrāt/op;ij kniē liggende/ge
lesen sullen wordē/ende die selue gelesē;ijnde sal die
impetrāt moegen nemē conclusie tot interinement
der seluer oft anders;oe hē goet dunckē sal. en indiē
onsen Procureur oft eenige andere ten daege dienē
de cōparerē/en die voirē brieue van remissie willen
debateren;ij sullen gehoirt wordē/en op die septen
ende geschillen sal enqueste ghedaen wordē/op dats
noot;ij en tproces behoerlijcke geïnstrueert;ijnde/
en gebrocht in state van wijsen sal vonnisse gegeue
wordē sulcx alsmē sal sien daer toe behoerende/het;ij
tot interinemente van die voirē brieue/of die te ver.
claerē surreptis en obreptis en niet schuldich geinte
rineert te wordē met condēpnatie ouer dē impetrāt
naer exigentie van;ijn delict en abups/en indien die
gedaichden oft eenige van hem niet en compareer.
de/sal tegens hem gegeuen worden deffault/ende eē
ander mandement mit inthimatie.

Item eist dat die impetrant vrede heeft met partijē

daer of hi gehouden sal; hi te doen blijckē oft maict hē
impetrant partie; zoē sal onsen Procureur alleen ghehoirt
worden omme te seggē tegens die voirt brieuen vā re
missie/ en sal tegēs die nō cōparantē gegeuē worden
deffault/ En indien onse Procureur niet sonderlinck en
sept tegēs die brieue vā remissie/ mair alleenlick ont
kent tinhoudē vandiē te wesen warachtich/ als dā sal
die impetrant geordineert wordē tinhoudē van; hi
voirt brieuē te verifiere eist noot by certificatiē oft
anderflins tot discretie vandē Houe. En indiē tmar
re vandē voirt brieue vā remissie beuonden worde
warachtich te; hi; zoē sullen die voirt brieue vā remis
sie geinterineert wordē tē prouffite vandē impetrāt
oft impetrantē/ en sal met vonnisse verclaert wordē
dat dimpetrāt gebruyckē sal der gratien hem bi ons
verleēt/ en sullen hē daer of gegeuē worden brieuen/
inde welke die voirt brieue van remissie vā woerde
te woerde geinsereert sullen wordē/ die mentie sullē
maickē/ wie daer geroepē es/ en wie hē geopposeert
heeft/ en tgeheel belept vanden processe/ en inde con
clusie interimement vandie voirt brieue/ die welke
gesegelt sullen wordē met onsen segele/ die onsen pre
sident onder hem heeft en sullen die selue brieuen den
impetrant ofte impetranten gheleuert worden om
hem daer mede te behelpen/ alomme daert behoire
sal/ en sal die impetrant van remissie/ ontslegen wor
den vander vangenisse/ betalende die costen vander
vangenisse/ ende andere wettelike costen. Mair in
dien dat beuonden wordt die voirt brieue van remis
sie te; hi; subreptis ende obreptis/ zoē salmen daer of
doen declaratie/ ende procederen teghens den impe
trant als bouen geroert is

Dat. CC. en. xxiij. artikel.

Item alhoe in onsen lande vā Hollāt/Zeelant ende
Vriessāt veel dootslagē geschie/sonderlinge bñde ge
ne die luttel oft niet te verliesen en hebben/ende nae.
maels vā ons vercrūgen Remissie/mits betaelende
amende ciuile nae qualiteyt vandē mesdaet en facult.
teyt vā hoere goedē/Soe eist dat wi ordinerē dat alst
hof twyfelt of oick sekere is/dat allulcke delinquant
niet soluent en is omē die amende ciuile te betaelen/
sal voirē hof dien delinquant condēpnieren in amen.
de ciuile te betaelen binnen eenē sekerē tjt/met laste
dat bi gebreke vandie/hi sal criminelick gepugniert
wordē/aen;ij lijf/als thof beuinden sal daer toe te be
hoeren/sonder nochtans lijf oft ledt te verliesen.

Dat. CC. en. xxv. artikel.

Item alle persoenen die hem sullen willē stellen ter
purge van eenige crisme datmen hem sal willen op
seggen/sullen hē mogen geuen geuangen in handē
van onsen voirē raide/den welckē mandement ver
leent sal wordē omē te doē daegen by twee ofroepin
gen ter plaetsen daer hi woenachtich is/en daer tde
licht geschiet is/alle die ghene die hem partie teghens
hem sullen willen maken ofte eenighe denūciatie
oft administracie van getuygen tegens hem sullen
willē doē/begripende auctoriteyt op pemāt die thof
daer toe cōmitterē sal/om die denūciatie te ontfangē
en die getuygē te hoerē/die gehoudē wordt alle tsel
ue dē Hone secretelick ouer te brengē omme dair op
bñden seluē houe ter purge of reiectie vandie en pu.

nitie geprocedeert en eyntelick gededdeert te wordē
naerchte/den seluen impetrāt/hangende die voirē
proceduerē/blijnende in besloten vangenisse/ten zij
dat bijden Houe anders daer op geordineert zij.

¶ Dat. CC. en. xvi. artikel.

Item dat dipetrantē vā Kespite tē dage vandē exploit
te gehondē sal wesen partie te leuerē copie vā zij cau-
tie/ōme ten dage dienende daer in te cōsenterē oft ie-
gens te seggē/zoē zijnen goedē raedt sal gedragen.

¶ Dat. CC. en. xvij. artikel.

Item om te gheue regule inde gratien ofte brieuen
vā Cessien/die veel en menichfuldelick bij eenige da-
gelic vā ons vercregē wordē/en om te schuwen die
fraudē en gebrekelicheyt die bijdē impetrantē vandē
seluē brieuē vā cessien hē daer op betrouwende/dage-
lic geschie/en beuondē zij geweest tot grootē achter-
deel vā onsen landen vā Hollāt/Zeelant en Vriessāt
die op die coopmāstrepe gefundeert zij/zoē hebbē wy
geordōnert en ordōnerē mits desen/dat vā nu voort
an gheē beneficien van cessie geexpedieert en sullen
wordē sonder adujs te hebbē vanden werhouders
vander plecke daer die supliāt woenachtich is/en in
dien cōtrarie gebuerde/en sal daer op bi onsen raide
gheen mandement verleent worden. Ende dat alle
die ghene die van ons obtineren sullen brieuen van
cessie/gehouden sullē wesen ten daege als zij die selue
brieuē sullen presenterē/om te hebbē mandemēt bi-
dē welckē huere credituers gedachuaert sullē wordē

te geue in gescrijfte by Inuentarps en goede verclae-
ringe alle hoere sculdē en crediten oft vutschuldē/die
selue bekennde en confesserende/en by eede affir-
merende alsoe wairachtich te zij/verclærēde voirts
wat goedē dat zij hebbē/waer die zij/die lastē daer op
staende/en bi eede affirmerēde dat zij geē ander goe-
den en hebbē/noch geē verstekē noch verswegen en
hebbē/verclærēde oick bi eede als vorē die date vā
den cōtracte vā elcken huerē creditur/daer vuyt die
schult spruyt. En dat gedaē sullen zij oick gehoudē zij
te verclærē/wat quade fortune oft tegenspoet zij ge-
hadt hebbē naer date vādē voirē cōtractē ofte coop-
manscepe daer omehē van noode geweest is briue
vā cessie te impetrerē/tselue al onderteichenende in
dien zij scrijuen konnē/of indien niet/den Greffier zij
nē clerck oft secretarps van onsen houe vā Holland
biddende dat hy tot hoeren versouche dat wil onder-
teichenē. En indien zij in anderen plaetsen in hechte
nisse zij/sullen tselue gehoudē zij te doē bijdē Secre-
tarps ofte clerck vander plecke/en all dā sal den ipe-
trant vā briue vā cessie/en niet eer verleent worden
mandemēt omē te doē dachuaerdē zij crediturs/aē
welck mandemēt onder die hāt vandē greffier zij nē
clerck oft secretarps/die dat mandemēt sal expedierē
gehangē sal wordē copie vande voirē verclaringhe/
en partie aduerse daer of gegeue worden copie indiē
zijt begerē tot hoere costē/en sal int selue mandemēt
gestelt wordē dat die impetrāt vā cessie gehouden sal
zijn tē daege dieneute/te cōparerē in persoene/om in
alle geualle dat int gene dat hi te kennē gegeuen en
verclært heeft/faulte beuondē worde/all dan correc-
tie daer ouer gedaen te wordē/allt behoere sal.

Dat. CC. en. xxviii. artikel.

Item alle mandementē van cessien sullen inhoudē onder andere die clause/ Omme te cōmen sien stellen curatōe van goeden vandē cedent/ die welke die handelingē ende administracie vanden goeden hebben sal/ tot anders bīden Houe geordineert zij.

Dat. CC. en. xxix. artikel.

Item tmandemēt van een impetrāt van beneficie van inuētarys/ sal insgelix onder andere inhouden die clause/ Omme bīdē Houe te sien ordonnerē eē curatoer vandē goedē vandē sterfhuyse/ die bīdē houē geordineert sal wordē/ alsoe verre alster proces oft questie valt op twoir inuentarys/ om die goedē vā tsterhuyse regieren mits vernieuwende t inuētarys te voeren gemaect/ tot anders geordineert zij.

Dat. CC. en. xxx. artikel.

Item verbiedē dē President/ Raidslypde/ Procureur gērael/ Advocaet fiscael/ Rētmeeister vāden exploitē en allen anderē/ weddē van oōs hebbende/ te pachten eenige assysen/ tholle/ caillottē oft ādere gabbellē/ rechtē oft demepnē oōs toebehoirēde/ of oick paert of deel daer inne te hebbē/ optie priuatie van hoere officie.

Dat. CC. en. xxxi. artikel.

Item wy verbieden insgelix den seluen op gelijcke pepnen/ te wesen vanden raide van eenighe partijen

kercken/Abdien/Cloesteren/Steden/Castelleynen
Heeren/Vrouwen/of anderen wie zij sijn/in sake die
zij te doen sullen hebben in onse voirscreuē Camere/
of pensioen van yemant iaerlic te ontfangen/of ee-
nige officie van Heeren ofte Vrouwen te aenuaerdē
oft die behouden indien zij alsno eenighe hebben.
Maer sullen gehoudē sijn binnen een maent nae da-
te van desen die selue hem quytte maeken/of anders
sal huerlupder staet impetrabel wesen.

Dat. CC. en. xxxij. artikel.

Item Ordonnerē dat van nu voortaan inten staide
niet geadmitteert en sal wordē vader ende zoen/ghe-
broeders/rechtweers ofte andere in gelijcke grade
in consanguiniteit oft affinitept/ Diertegenstaende
eenighe brieuen ter contrarie by ons gegheuen oft
uoch te gheuen.

Dat. CC. en. xxxij. artikel.

Item Wi ordonneren dat inde Camere vandē voirs-
creuen staide wesen sal een bert bij maniere vā Ca-
lendriere/in twelck gescreuen sullen staen met roede
letteren alle die heplige dagen diemen gewoenlicke
is te vierē/daermen scrijuen sal met swarte letteren/
Curia vacat. En bouen dien sullen inden seluen Ca-
lendrier getepckēt staen die vacantiē/hier nae volgē-
de. Te weten vandē eersten dach van Augusto tottē
eersten dach vā Septembre. Item vanden. xxij. dach
van Decembre tot des anderen daechs naer drie ko-
ningen dach. Item van smaendaechs voor die vastē

tot woendaechs daer nae bepde inclups. Item van
palmauont tot quasimodo daer an volgende. Item
vā pinxterauōt nae die noene tot tēs anderē daechs
post trinitatis/sonder meer vacantien te houdē/bin
nē welckē vacantien onse Raidslypde sullen mogē
treckē en vacaren in hueren affairen en anderlings
daert hem gelieuen sal sonder wedden te verliesen.

Dat. CC. en. xxiij. artikel.

Alle welke onse ordonnancien/puncten en articu
len daer inne begrepē wij willen ouerbickelick on
derhouden te wesen sonder daer tegens te doē vuyt
gonste/fauueur/simulatie of dissimulatie/vreesse of
dreygemente by monde of by geschrifte van eenighe
Edele ofte anderen/wie ijijn/noch oick om eenige
besloten brieuen diemen van ons soude mogen im
petreren in preiudicie van desen of verachtunge van
iusticie. Ontbieden daer omme ende beuelen onsen lie
uen ende ghetrouwen Cancelier hoofde/President
ende luyden van onsen secreten ende grooten Raide.
Stadthouder eersten ende anderen luyden van on
sen Raide in Holland/ende allen onderen onsen Justi
cieren ende officieren wien dit aengaen sal moegen
hueren stedehouderē en een pegelick van hen/soe hē
toe behoerē sal/dat ij dese onse ordonnancie in allen
huerē punctē onderhoudē en doen onderhoudē/son
der daer tegēs te doen ofte gehengē gedaen te ij in
eenigher manieren/hoe en wien dattet ij. Maer die
trāsgreffeurs en ouertreders vandiē corrigerē straf
fen en punierē/achteruolgende de pepnen daer inne
begrepen en anders/soe ij bewinden sullen daer toe

dienende en behoirende. En ten eynde dat nyemāt
ignorantie van dese onse ordonnancie en pretendere
zo ordonnerē ende gebiedē wy dat de selue dese onse
ordonnancie/puncten en articulen daer inne begre-
pen op eenē rechtdach in daudience in onsen Raede
van Holland ende elders daert van noode wesen sal
openbairlick voordē volcke gepubliceert ende ghe-
condicht worde/ten eynde dat eē pegelick hem daer
nae regulere/want ons akoe belieft. Niet tegenstaē
de eenige andere statuyten/instructien oft ordonnā-
tien bij ons ofte onsen voirsaten voirdate vā desen
gemaict ende gegeven. Des toirconden hebbē wij
onsen segel hier aen doen hangen. Gegeuen in onse
stadt van Brussel den twintichsten dach van Augu-
sto. Int iaer onsheerē duysent vphondert en eenen.
dertich. Van onsen Kijcke tweeste. Ende van onsen
Conincrijcken van Castille. v̄t selsthiense. En was
onder ghescreuen Bij den Keysere in sijn Raede.

Onder getepckent P. Dublioul.

Dese boucken worden vercocht inden Haghe aen
die plaetse/ten huysse van Claes iansloen
Souvercopere.

AR

